Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 211 (1461) ♦ Вівторок, 12 листопада 1996 року ♦ Ціна договірна

CEI
CENTRAL EUROPEAN INITIATIVE
GRAZ SUMMIT
8-9 November 1996

ТЯГАР ВЛАДИ

Репортаж про зустріч 8 — 9 листопада у Граці (Австрія) глав урядів і міністрів закордонних справ держав—членів Центральноєвропейської ініціативи

Золотий мільярд людства — країни Західної та Північної Європи, США та Канада — свято оберігають свої позиції. І ні з ким і нічим вони не збираються ділитися без якнайбільшої для себе вигоди. Та й чому б це вони мали чимось безкорисливо ділитись? Адже кожен уряд відстоює інтереси своєї держави, свого народу. Інакше й бути не може.

Такий він, цей світ, і таким його треба сприймати. Більше прав у того, хто сильніший, економічно сильніший.

А що ж ООН, ЮНЕСКО, Рада Європи і т. д. і т. п.? Вони, звичайно ж, дбають про гармонізацію інтересів людства. Але лише певною мірою.

(Закінчення на 2-й стор.).

Основоположний і невідкладний — закон про бюджет...

Вчора Голова Верховної Ради України Олександр Мороз провів нараду з головами постійних комісій, на якій розглянуто низку питань законотворчого характеру.

Насамперед детально обговорено розклад засідань Верховної Ради України цього тижня (12—15 листопада) та в цілому в листопаді.

Пленарний тиждень та весь місяць обіцяють бути напружені й відповідальні. Загалом винесено 115 питань для розгляду в сесійному залі. Зокрема, проект закону про Державний бюджет України на 1997 рік, проект закону про внесення змін і доповнень до Закону України «Про статус народного депутата України» (друге читання), проект закону про внесення змін і доповнень до Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств» (третє читання), проект закону про Кабінет міністрів України, проект закону про вибори народних депутатів України (нова редакція), проект закону про місцеве самоврядування, обрання голови Рахункової палати України.

Учасники наради висловили багато слушних думок щодо основоположних і невідкладних законопроектів. Це стосувалося, насамперед, проекту закону про бюджет на наступний рік. Адже останнім часом у деяких засобах масової інформації йдеться про те, що бюджет не можна приймати без податкового кодексу. Тому заплановано прийняти Основні напрями податкової політики, розроблені групою народних депутатів і розглянуті на пленарному засіданні Верховної Ради в жовтні.

На нараді обговорено ще деякі важливі питання. Зокрема, про участь групи народних депутатів України в роботі Державної Думи Російської Федерації та російських парламентарів — в роботі Верховної Ради України.

Посли від'їздять, а доброзичливі відносини залишаються

Заступник Голови Верховної Ради України Віктор Мусіяка прийняв Надзвичайного та Повноважного Посла Королівства Норвегії в Україні Ойвинда Нордслеттена на його прохання у зв'язку із завершенням місії та подальшим від'їздом на батьківщину. Під час зустрічі зазначалося, що протягом останніх років україно-норвезькі відносини зміцнилися. Віктор Мусіяка подякував Ойвинду Нордслеттену за його роботу та висловив сподівання, що той «залишиться неофіційним послом України в Норвегії».

Щодо міжпарламентських зв'язків, то, як зазначалося на зустрічі, вони «розвиваються по висхідній». У Києві вже побувала президент норвезького стортингу (парламенту) К. Грьондал. Відбувається також двосторонній обмін делегаціями і по лінії Ради Європи.

Водночас обидві сторони висловили незадоволення станом торгово-економічних відносин. Хоча і тут досягнуто певних успіхів: рівень інвестицій перевищує рівень товарообороту між двома країнами, хоча ці показники й невисокі.

***

Надзвичайного та Повноважного Посла Королівства Норвегії в Україні Ойвинда Нордслеттена прийняв Президент України Леонід Кучма. Під час бесіди основну увагу приділено економічному співробітництву.

***

У зв'язку із завершенням місії та від'їздом на батьківщину Президент України Леонід Кучма прийняв також і Надзвичайного та Повноважного Посла Японії в Україні Сьодзі Суедзаву. Під час зустрічі було розглянуто шляхи подальшого зміцнення відносин між двома державами.

ПРОЧИТАЙТЕ І РОЗКАЖІТЬ ІНШИМ, БУДЬ ЛАСКА

«Голос України» був і залишається газетою, призначеною для розумного читача.

«Голос України» — це повага до Вас і Ваша поінформованість.

Передплатний індекс газети українською мовою — 60955,

російською мовою — 60997.

Передплатна ціна на перше півріччя 1997 року — 12 гривень.

Можна передплатити Вашу газету «Голос України» і на весь наступний рік за 24 гривні.

Є передплатні пільги для ветеранів ВВВ і праці, студентів, чорнобильців, афганців: 9 гривень за передплату на шість місяців, 18 гривень — за річну.

У Греції є все. Приїхав і наш Президент

Поглиблення політичного діалогу, налагодження та розширення торгово-економічного співробітництва між Україною та Грецією — головна мета розпочатого вчора офіційного дводенного візиту Президента України Леоніда Кучми до Афін.

Заплановано зустрічі з Президентом Греції Константіносом Стефанопулосом, Прем'єр-міністром Константіносом Сімітісом, Головою парламенту Апостолосом Какламанісом та представниками політичних партій. Цей візит значною мірою буде сприяти зміцненню договірно-правової бази двобічних відносин. Останнім часом розвиток україно-грецького співробітництва набув більшого динамізму, однак, як вважають у Києві, воно ще не відповідає потенціальним можливостям обох країн.

Походи були різнобарвні. Але спокійні

7 листопада люди вийшли на вулиці і під червоними, і під жовто-блакитними прапорами. Відповідно лунали й різні вимоги. Так, учасники мітингу лівих сил у Києві закликали Президента і парламент змінити курс реформ на користь трудящих, повернути заводи і фабрики народові, ввести державну монополію на зовнішню торгівлю, не підтримувати входження України до НАТО. А Голова Верховної Ради Олександр Мороз, як повідомляє «Інтерфакс-Україна», закликав винести уроки з досвіду 1917 року.

(Закінчення на 9-й стор.).

Увага: «Голос України — тиждень»

Таку назву має новий тижневик, який прийде до передплатника й читача з 1 січня 1997 року.

Вам буде цікаво дружити з новим виданням з першого номера.

Передплатна ціна на рік — 24 гривні, на півроку —12.

Саме така ціна, а не інша, на нове видання. Поправка до каталогу: телеграма «Укрпошти» за номером 17 — 3663 від 16 жовтня ц. р.

Передплатний індекс: 40342

Хто передплатить тижневик на рік — матиме право взяти участь у розіграші лотереї «ГУ».

Є приємна новина!

«Голос України» вже вкотре проводить для своїх передплатників лотерею. Розігруватимуть найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам (перших тридцять три ми назвали в попередніх номерах):

34. Плосківському м'ясокомбінату Рівненської області (директор Євген Руденко) — призи на суму 500 гривень;

35. АТ «Петрівське» Чутівського району Полтавщини (директор Михайло Сорокін) — дві норкові шкурки;

36. Броварському товариству «Комфорт» Київської області (директор Володимир Теплюк) — дверні блоки, різьблені, фільончасті.

Друзі! Ви можете стати учасниками розіграшу нашої лотереї, якщо передплатите «ГУ» або щотижневик «Голос України — тиждень» на 1997 рік. Надсилайте до редакції листи з позначкою «Лотерея «ГУ-97», де вкажіть прізвище, ім'я, по батькові, домашню адресу, вкладіть копію передплатної квитанції. Розіграш — наприкінці січня 1997 року.

Друзі! Стежте за газетою. Щономера в нас збільшуватиметься асортимент товарів для розіграшу лотереї!

CEI
CENTRAL EUROPEAN INITIATIVE
GRAZ SUMMIT
8-9 November 1996

ТЯГАР ВЛАДИ

(Початок на 1-й стор.).

Бо кожен лідер-політик оглядається на свою економіку, на свій народ. А інтерес сильних полягає і в тому, щоб потенційні конкуренти ніколи не стали конкурентами реальними. На світовому ринку. І перепустка до золотого мільярда людства одна-єдина — розумна внутрішня і зовнішня економічна політика і тяжка праця.

Ми дорого заплатили за збочення у 1917 році від еволюційного шляху розвитку людства. Ми дорого платимо і за повернення на магістральний шлях. Але іншого — не дано. Поки ми героїчно будували казармений соціалізм, на Заході спокійно облаштували соціалізм реальний. І коли наші вожді заговорили про необхідність повороту до соціалізму з «людським обличчям» (а до цього яке він мав, вони не визначили), було вже пізно — система себе вичерпала.

Сьогодні сильна держава із задоволенням купує, наприклад, дешеву руду у країні другого чи третього світу. Бо це інтерес для посилення сильного. І за деревами не бачить лісу. Тобто в бажанні свого президента чи правлячої партії забезпечити підвищення добробуту у своїй державі, щоб перемогти на виборах ще і ще раз, не зважає на те, що інша держава, постачальник дешевої сировини, видобуває її варварськи, губить природу. Ну що там у них в Африці чи в Південній Америці, чи в Сибіру, чи в Придніпров'ї або Донбасі — наш же обиватель про це нічого не знає і не хоче знати. Гинуть ріки, ліси, землі? Де? Ах, це так далеко.

А воно — близько. Сьогодні не буде чим дихати і не буде чистої води в країні — видобувникові сировини, а через двадцять років... Земна куля — маленька.

Одне слово, за гідне місце під сонцем, а отже, і за можливість будувати цивілізовані стосунки з природою, має боротися кожна держава. Хоч як це неприємно чути панам з Міжнародного валютного фонду та інших чітко спрямованих організацій, та не їхня політика облаштування потенційних конкурентів, а збільшення кількості багатих країн світу, розширення золотого мільярда людства до двох, трьох мільярдів і більше відповідає корінним інтересам виживання і всього людства, і отого нині процвітаючого одного мільярда.

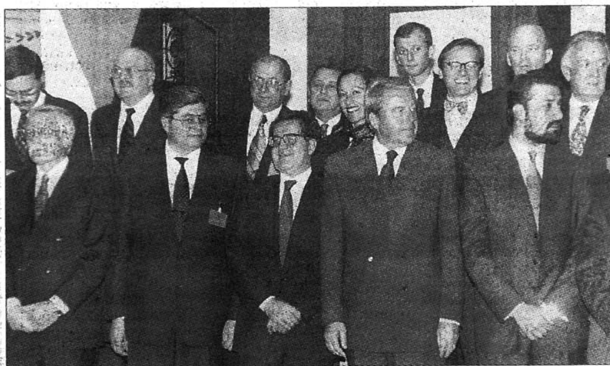
І Центральноєвропейська ініціатива (ЦЄІ), утворена у 1989 році групою держав Центральної і Східної Європи, якраз і відповідає саме корінним інтересам людства. Через неї Албанія, Білорусь, Боснія і Герцеговина, Македонія, Польща, Румунія, Словаччина, Словенія, Угорщина, Україна, Хорватія, Чехія заявляють про свої права. А те, що серед фундаторів ЦЄІ є також Австрія і Італія — лише виняток, який підтверджує правило. Італія — далеко не найпотужніша ланка ЄС і "великої сімки". А високорозвинута Австрія є державою порівняно невеликою (8 млн. населення, 84 тис. кв. км площі), і отже, у світі не завжди чують те, що вона хоче сказати. А тут, у ЦЄІ, ці дві держави сьогодні — безперечні лідери. І для інших держав-членів такі «товариші по партії» потрібні. Бо без них цю організацію теж нескоро почули б ті, хто має почути.

* * *

Якщо на зворотному шляху Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко міг собі дозволити трохи відпочити, а потім там-таки, в літаку, дати грунтовне інтерв'ю моїм колегам і мені, то під час польоту туди, до австрійського Грацу, він тільки привітався з журналістами та дипломатами і вже не виходив зі свого салону. Зрідка, коли двері на мить прочинялися, було добре видно, що Прем'єр і міністр закордонних справ Геннадій Удовенко сидять за одним столиком, обкладені теками з паперами так, що тільки окуляри та лоби виглядають.

Бо обидва мали здійснити не загальне представництво — бути, говорити, посміхатися, повертатися, — а підписати конкретні документи, зустрітися, крім загальних заходів ЦЄІ, з керівниками урядів і зовнішньополітичних відомств цілого ряду держав.

Треба віддати належне: і Прем'єр, і міністр за цю останню шліфовку позиції були винагороджені. За неповні півтора робочих дня у Граці вони встигли здійснити все, що намічалося. І навіть більше.

* * *

З виступу Прем'єр-міністра України Павла Лазаренка на зустрічі глав урядів держав—членів Центральноєвропейської ініціативи

(9 листопада 1996 р., м. Грац)

Шановний пане Голово,
Шановні колеги,
Пані і панове!

Я хочу висловити задоволення з приводу нашої зустрічі в рамках Центральноєвропейської ініціативи (ЦЄІ) і щиро подякувати високоповажному Голові — федеральному канцлеру Австрії пану Францу Враніцькому та австрійському урядові за гостинність і чудову організацію цього форуму. Я радий можливості зустрітися з колегами — главами урядів держав —добрих сусідів і партнерів України. Такі зустрічі корисні і плідні тому, що сприяють кращому порозумінню між нами і вдосконаленню відносин між нашими державами.

Хочу наголосити, що нинішня зустріч особлива. Адже вона відбувається одразу після значного розширення складу держав — членів Центральноєвропейської ініціативи. Кілька місяців тому наше об'єднання поповнилося відразу п'ятьма новими членами. На сьогоднішній зустрічі ЦЄІ збагатилася ще одним членом — Молдовою. Я хотів би сердечно привітати і поздоровити главу уряду, делегацію Молдови з прийняттям до ЦЄІ.

Україна надає великого значення участі в Центральноєвропейській ініціативі. Її ми розглядаємо як дійовий інструмент розвитку багатостороннього співробітництва і зміцнення стабільності в регіоні, активного сприяння процесу загальноєвропейської інтеграції, створення єдиного європейського економічного і політичного простору.

Ми прагнемо робити свій внесок в реалізацію цих великих цілей. Зусилля наші спрямовуються сьогодні насамперед на розбудову України як незалежної, демократичної, соціальної і правової держави.

Прийнявши влітку цього року нову демократичну Конституцію, Україна засвідчила світові свій твердий намір неухильно і безповоротно йти наміченим шляхом. Нещодавно проведено грошову реформу і запроваджено національну валюту — гривню. Ми наполегливо працюємо над виведенням економіки країни з кризового стану.

За нашою оцінкою, наступний рік має стати для економіки України переломним, ми очікуємо в ньому подальше зниження інфляції, початок зростання внутрішнього валового продукту.

Уряд України прийняв Комплексний план співпраці з ЦЄІ. Пріоритетне місце в ньому посідає реалізація проекту побудови трансєвропейської магістралі Трієст-Любляна—Будапешт-Київ, що, на наш погляд, має й чимале політичне значення. Згідно з цим планом Україна розвиває співпрацю з державами ЦЄІ в галузі енергетики, охорони довкілля, зв'язку, науки і технологій, цивільної оборони, сільського господарства, а також у сфері культури, освіти, у розв'язанні проблем міграції, захисті прав національних меншин та деяких інших питаннях. Після вступу України до ЦЄІ Президентом нашої держави створено міжвідомчу комісію з питань співробітництва України в рамках ЦЄІ, що має надати нового імпульсу нашій діяльності на зазначених напрямах.

Також переконані, що ЦЄІ має значно посилити таку свою важливу функцію, як підготовка держав-членів до вступу в ЄС. Доцільно, щоб країни—члени ЦЄІ отримували при цьому необхідну консультаційну допомогу від ЄС, щоб відбувалася поглиблена проробка з ЄС умов прийому нових членів до цієї організації.

Важливим напрямом нашої співпраці з ОБСЄ має бути участь ЦЄІ в заходах міжнародного співтовариства в Боснії і Герцеговині, зокрема, у зв'язку з наступними виборами до місцевих органів влади, а також у такій масштабній роботі, як повоєнна відбудова цієї країни. Хотів би наголосити, що Україна готова зробити свій внесок у цю важливу справу.

Великі завдання постають перед ЦЄІ у зв'язку з розробкою в ОБСЄ моделі загальної і всеохоплюючої безпеки для Європи. Всю підготовчу роботу можна провести на рівні експертів та національних координаторів, а її підсумки розглянути на зустрічі міністрів закордонних справ держав ЦЄІ.

Цю роботу доцільно поєднати з розробкою й інших ініціатив ЦЄІ стосовно моделі безпеки для Європи. На думку України, до них бажано включити, зокрема, такі:

—Про активне застосування в рамках нової моделі безпеки такого дійового інструменту Пакту стабільності в Європі, як регіональні «круглі столи». В нашому Центрально-Східноєвропейському регіоні ЦЄІ може розглядатись як готовий регіональний «круглий стіл».

—Про створення в новій моделі безпеки механізму, який передбачав би надання додаткових гарантій безпеки державам ОБСЄ, які цього потребують. Таких гарантій, як відомо, потребує Україна.

—Про створення в Центральній і Східній Європі без'ядерної зони. Першим кроком у вирішенні цього питання могла б стати політична декларація НАТО про відсутність намірів розміщувати ядерну зброю в країнах цього регіону, де її немає.

Важливе місце у стратегії ЦЄІ має посідати розвиток тісної співпраці з такою високоавторитетною організацією, як Рада Європи. Нашому об'єднанню потрібне розширення з її боку експертно-консультаційної підтримки, проведення спільних заходів.

* * *

У сфері двосторонніх стосунків — новин багато. Прем'єр-міністр України провів переговори з Федеральним канцлером Австрії Францем Враніцьким, а також з прем'єрами Польщі, Словаччини, Італії, Хорватії, Угорщини, Білорусі, Чехії, а міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко — зі своїми колегами з цих і інших країн. І то — не просто розмови, хоча контакти й самі по собі — річ корисна. Є конкретні результати. Зокрема, підписано Угоду між Україною та Республікою Австрія про сприяння та взаємний захист інвестицій, підписано документ про ядерну безпеку і домовлено, що в грудні у Києві, під час візиту міністра фінансів Австрії Віктора Кліма буде підписано Угоду між Україною і альпійською державою про уникнення подвійного оподаткування.

Значення обох угод — і підписаної, і тієї, що готується, важко переоцінити. За ними — не борги, а інвестиції. Отже, співпраця, нові робочі місця, взаємна вигода. І — пожвавлення торгівлі. Бо сьогодні експорт України в Австрію і імпорт з Австрії (за австрійськими даними відповідно 119,5 млн. доларів та 122,8 млн. доларів) далеко не відповідають можливостям обох країн.

* * *

Є компанія «Міжнародні авіалінії України» (МАУ). Минулого місяця в «Голосі України» розповідалося про неї. Ця компанія, не маючи на старті жодного реального долара, отримала в сухий лізинг (оренда без екіпажів) кілька «Боїнгів-737» і успішно утверджується на ринку авіаперевезень.

Але крім літаків, потрібні кошти на їх освоєння. Вона їх знайшла. Зараз справа розширюється. МАУ отримують ще два «Боїнги». На їх запуск теж потрібні кошти. Їх готові надати компанії «Австрійські авіалінії» та «Свісейр» — швейцарська авіакомпанія, відповідно 7 і 2 мільйони доларів.

Основний власник МАУ — Фонд держмайна України. Але є у нас і Міністерство транспорту.

І уявіть собі: на початку цього року Мінтранс «за» угоду між МАУ, австрійцями та швейцарцями. А буквально перед відбуттям Прем'єра до Австрії в аеропорт доставляють листа з Мінтрансу з проханням утриматися від підписання даної угоди.

А в Граці канцлер Австрії Франц Враніцький прямо запитує нашого Прем'єра: буде україно-австрійсько-швейцарська авіаугода чи ні. І що мав робити Прем'єр, якому власний Мінтранс не дав часу на вивчення обставин, поставив у патову ситуацію? Прем'єр відповів: завтра. Це додало йому роботи, але наступного дня Прем'єр дозволив президенту МАУ Віталію Потемському підписати договір. Під його особисту відповідальність. Слід чекати, що «Міжнародні авіалінії України» тепер упевненіше розправлять крила. Якщо Мінтранс не заважатиме.

Такі от маємо кадри. Хоча б вчасно інформували Прем'єра про свою позицію й наводили аргументи — і за те вже спасибі. Втім, «Голос України» ще повернеться до цієї історії.

А поки що подумалося: чому ми не намагаємося залучати до таких справ кошти власних громадян? Чи переконані, що вони зовсім не довіряють державі?

Що маю на увазі? На Заході одним судном — морським чи повітряним — можуть володіти і володіють сотні співвласників-акціонерів. Хто нам заважає запровадити таку практику? Іноді її називають народним капіталізмом. І такі компанії відповідають перед акціонерами спільним майном. А в Україні зовсім немало доларів, які «працюють» у людей під подушками.

До речі, і для будівництва магістралі Трієст—Любляна—Будапешт—Київ, про як говорив Прем'єр у Граці, можна хоча б спробувати привернути кошти населення. На акціонерних засадах.

На жаль, у нашому уряді надто багато людей, які або народжують «великі» думки про обкладення податками перекупників-«човників», тобто людей, позбавлених робочих місць, або дбають про запровадження податкової поліції. Ефективність останньої, за всієї до неї поваги, не може рівнятися з ефективністю розумної податкової політики. Фіскальні заходи ще жодну економіку не рятували.

І надто багато в урядових установах людей, специфічна «діяльність» яких тільки додає головного болю Президенту і Прем'єру.

І все ж завершити репортаж хочеться на оптимістичній ноті. І вона — не надумана. У Граці Україна мала достойний вигляд. Укладено важливі угоди. На підсумковій прес-конференції Павло Лазаренко мав нагоду і скористався нею — підкреслив, що Україна ретельно виконує взяті на себе зобов'язання. А на прес-конференції в літаку на шляху додому рішуче заявив, що податки на вітчизняного товаровиробника не повинні перевищувати третини вартості виробленої ним продукції.

У разі підтримки такої податкової політики можна впевнено сподіватися пожвавлення вітчизняної економіки.

Тягар влади — безмірний. Інколи — на межі можливостей людини. І все ж для нас усіх бажано, щоб цей тягар витримали і Президент, і Прем'єр, і парламент. Нам потрібна стабільність.

Сергій ПРАВДЕНКО.

На знімках: спільне засідання глав урядів та міністрів закордонних справ держав Центральноєвропейської ініціативи; «сімейне фото» учасників зустрічі у Граці.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Київ — Грац — Київ.

Закон України

Про ратифікацію Договору про добросусідство, дружбу і співробітництво між Україною та Республікою Молдова

Верховна Рада України **постановляє:**

Поданий Президентом України на ратифікацію Договір про добросусідство, дружбу і співробітництво між Україною та Республікою Молдова, підписаний у м. Кишиневі 23 жовтня 1992 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 1 листопада 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Консульської конвенції між Україною і Республікою Молдова

Верховна Рада України **постановляє:**

Консульську конвенцію між Україною і Республікою Молдова, підписану 29 серпня 1995 року у м. Кишиневі, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 1 листопада 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Консульської конвенції між Україною і Литовською Республікою

Верховна Рада України **постановляє:**

Консульську конвенцію між Україною і Литовською Республікою, підписану 25 березня 1995 року у м. Києві, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 1 листопада 1996 року.

Закон України

Про приєднання України до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року

Верховна Рада України **постановляє:**

Приєднатися від імені України до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 1 листопада 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між Україною та Швейцарською Конфедерацією про торговельне та економічне співробітництво

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між Україною та Швейцарською Конфедерацією про торговельне та економічне співробітництво, підписану 20 липня 1995 року у м. Києві, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 1 листопада 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Болгарія про торговельно-економічне співробітництво

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між Урядом України та Урядом Республіки Болгарія про торговельно-економічне співробітництво, підписану 20 листопада 1995 року у м. Софії, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 1 листопада 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між Урядом України і Урядом Аргентинської Республіки про торговельно-економічне співробітництво

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між Урядом України і Урядом Аргентинської Республіки про торговельно-економічне співробітництво, підписану 27 жовтня 1995 року у м. Буенос-Айресі, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 1 листопада 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між Урядом України і Урядом Федеративної Республіки Бразилія про торговельно-економічне співробітництво

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між Урядом України і Урядом Федеративної Республіки Бразилія про торговельно-економічне співробітництво, підписану 25 жовтня 1995 року у м. Бразилія, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 1 листопада 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між Урядом України і Союзним Урядом Союзної Республіки Югославія про торгівлю та економічне співробітництво

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між Урядом України і Союзним Урядом Союзної Республіки Югославія про торгівлю та економічне співробітництво, підписану 1 серпня 1995 року у м. Києві, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 1 листопада 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між Україною та Латвійською Республікою про вільну торгівлю

Верховна Рада України **постановляє:**

Угоду між Україною та Латвійською Республікою про вільну торгівлю, підписану 21 листопада 1995 року у м. Києві, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 1 листопада 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Договору між Україною і Монголією про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах

Верховна Рада України **постановляє:**

Договір між Україною і Монголією про правову допомогу у цивільних та кримінальних справах, підписаний 27 червня 1995 року у м. Києві, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 1 листопада 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії про надання взаємодопомоги у боротьбі з незаконним обігом наркотиків

Верховна Рада України **постановляє:**

Подану Кабінетом Міністрів України на ратифікацію Угоду між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії про надання взаємодопомоги у боротьбі з незаконним обігом наркотиків, підписану в м. Києві 18 квітня 1996 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 1 листопада 1996 року.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії про арешт і конфіскацію доходів та знарядь, пов'язаних зі злочинною діяльністю, за винятком незаконного обігу наркотиків

Верховна Рада України **постановляє:**

Подану Кабінетом Міністрів України на ратифікацію Угоду між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії про арешт і конфіскацію доходів та знарядь, пов'язаних зі злочинною діяльністю, за винятком незаконного обігу наркотиків, підписану в м. Києві 18 квітня 1996 року, ратифікувати.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 1 листопада 1996 року.

Закон України

Про приєднання України до Будапештського договору про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури від 28 квітня 1977 року та Інструкції до нього від 31 січня 1981 року

Верховна Рада України **постановляє:**

Приєднатися від імені України до Будапештського договору про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури від 28 квітня 1977 року та Інструкції до нього від 31 січня 1981 року.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 1 листопада 1996 року.

Постанова Верховної Ради України

Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України про перевірку порушень законів України «Про Державний бюджет України на 1994 рік» і «Про Державний бюджет України на 1995 рік»

Заслухавши звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України про перевірку порушень законів України «Про Державний бюджет України на 1994 рік» і «Про Державний бюджет України на 1995 рік», Верховна Рада України **постановляє:**

1. Постійним комісіям Верховної Ради України з питань законності і правопорядку і з питань бюджету разом з Інститутом законодавства Верховної Ради України до 2 січня 1997 року розробити і внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про внесення доповнень до Кримінального кодексу України про кримінальну відповідальність за порушення Закону України «Про бюджетну систему України».

2. Постійній Комісії Верховної Ради України з питань бюджету до 2 січня 1997 року підготувати і внести на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про доповнення до Закону України «Про бюджетну систему України», в якому передбачити щоквартальне затвердження фактичних видатків з Державного бюджету України, бюджету Автономної Республіки Крим та місцевих бюджетів і щоквартальне опублікування звітів про їх виконання з відповідними коментарями та поясненнями.

3. Рахунковій палаті Верховної Ради України у своїй роботі врахувати виявлені при формуванні та виконанні державних бюджетів України за 1994—1995 роки недоліки з метою запобігання їм надалі.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ,
31 жовтня 1996 року.

Уточнення

У пунктах 22 та 39 таблиці «Чорнобильські пільги» («ГУ» за 15 жовтня 1996 року) допущено помилки. Пункт 22 розповсюджується тільки на І категорію «чорнобильців», тобто вони «безоплатно користуються всіма видами міського та приміського транспорту (крім таксі, в яких кількість посадкових місць для пасажирів не більша як 9) на території України». Для ІІ категорії встановлено безоплатне користування всіма видами міського та приміського транспорту (крім таксі) на території України. Стосовно пункту 39 таблиці для ІІІ і IV категорій передбачено відшкодування 50 відсотків вартості палива, придбаного в межах норм, встановлених для продажу населенню, особам, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення та проживають на територіях радіоактивного забруднення.

Парламентська хроніка

Виявляється, МВФ не такий страшний, як його малюють

Денне засідання 5 листопада

Після короткої підсумкової доповіді з оптимістичним фіналом (перший віце-прем'єр-міністр обнадіяв депутатів майбутніми результатами дії комплексної Державної програми боротьби зі злочинністю) Василь Дурдинець відповів на запитання парламентаріїв. Судячи з їхньої гостроти, депутати оптимізму доповідача не поділяли, тим більше — оптимізму в перспективі. Не приховували занепокоєння криміногенною ситуацією, що склалася в державі, і представники профільних парламентських комісій — з питань законності і правопорядку та боротьби з корупцією і організованою злочинністю Олександр Жир, Геннадій Васильєв, Григорій Омельченко. Зокрема, на думку пана Омельченка, «є очевидним, що державна програма боротьби зі злочинністю, як і президентська антикорупційна програма, зазнала краху. Державу від низів до найвищих ешелонів влади дедалі більше роз'їдає корупція...« Промовець вважає: це стало можливим тому, що «Президент, уряд, частина парламентаріїв узяли курс на підміну законності політичною доцільністю. В суспільстві культивується принцип: хочеш уникнути криміналу або іншої юридичної відповідальності —приший до нього політику». Щоправда, наведені Г. Омельченком приклади викликали неоднозначну реакцію залу — від повного схвалення його позиції до категоричного заперечення «демагогічних методів» головного парламентського антимафіозника.

Ставлячи крапку в емоційній дискусії, Голова Верховної Ради Олександр Мороз оголосив пропозицію Олександра Жира про черговий розгляд цього питання в сесійному режимі: хід виконання програми боротьби з організованою злочинністю депутати проаналізують на початку грудня. До того ж, не просто проаналізують, а приймуть необхідні зміни до законів, що дасть змогу посилити боротьбу зі злочинністю.

Про зобов'язання України перед Міжнародним валютним фондом проінформував голова Національного агентства з реконструкції і розвитку Роман Шпек. Доповідач підкреслив, що співробітництво України з фондом відповідає цивілізованому існуванню у фінансовому світі, забезпечує необхідний рівень довіри. Схоже, пан Шпек намагався спростувати досить поширену думку про незацікавленість фонду в економічній міці нашої держави. «Співробітництво вигідне для нас, бо дає змогу одержати пільгові довгострокові кредити у скрутний час перехідного періоду, є індикатором надійності для інших міжнародних фінансових організацій і країн... На сьогодні кредитні ресурси МВФ найдешевші в Україні». За переконанням доповідача, якщо припинити співпрацю України з міжнародними фінансовими організаціями і з МВФ у тому числі, як це пропонують деякі депутати, «нам доведеться зобов'язання перед Росією, Туркменистаном, Німеччиною, Францією, Японією здійснювати за рахунок доходів бюджету, але вже без зовнішнього фінансування. А тут залишається один шлях — обмеження державних програм. У першу чергу, соціальних».

Обмежувати державні програми парламентарії не наважилися. На цьому день уряду завершився.

На закінчення пленарного засідання депутати створили тимчасову спеціальну слідчу комісію для з'ясування обставин убивства Євгена Щербаня та інших терористичних актів, спрямованих проти українських парламентаріїв.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Дітям - черства цілушка. У можновладців - своя кормушка

СКАЗАНЕ по телефону, на жаль, не перебільшення «стривоженої» бабусі. Разом із санітарним лікарем, депутатом обласної ради Любов'ю Майбородою ми відвідали кілька дитячих дошкільних закладів Черкас і переконалися у правдивості гірких слів.

SOS!

— Сьогодні моя п'ятирічна внучка, повертаючись з дитсадка, знепритомніла... Не через недугу — через недоїдання...

(З телефонного дзвінка до корпункту «Голосу України»).

У тому самому дитсадку № 42, про який ішлося у дзвінку, завідувачка Л. П. Гулак, педагог з 30-річним стажем роботи, стомлено і сумно розповідала про безвихідь, в яку потрапили її колеги, що місяцями не одержують зарплатню, і вихованці. Особливо нестерпне становище склалося з постачанням дитсадка продуктами харчування. На рахунку Соснівського районного відділу народної освіти Черкас, до системи якого належить садок, немає коштів. Тому ось уже кілька тижнів дитячий заклад жодного разу не одержував ані грама м'яса й масла. Останнім часом припинили відпускати молоко і хліб.

—Не одна мама говорила мені, — вела далі Лідія Петрівна, — що віддає дитину до нас лише тому, бо тут хоч якось нагодують, а дома немає і шматка хліба...

... На обід у цей день подали «пустий» борщ і два крихітні оладки. На сніданок — манна каша без масла і чай. Любов Володимирівна запитала, хто хоче добавки, — і кілька тонких рученят зметнулося вгору... Няня з докором глянула на гостей — на кожну дитину приготовано по два оладки... Ввечері малюкам подадуть кашу з «овочевою підсмажкою»... І знову чай.

— Найголовніші причини наших бід, — підбила підсумок Любов Володимирівна, — відсутність антикризової державної політики та влади на місцях. Замість неї існують групи, клани людей, котрі керують містом чи районом на свій розсуд. Самі формують бюджет і витрачають його безконтрольно, бо депутати обласної, районної, міської рад — лише зручна ширма демократії. Реально на владу вони не впливають. Звідси — численні порушення і зловживання посадових осіб. Не одержують освітяни Черкас з травня зарплати — дарма, адже це не заважає міськвиконкому на чолі з Володимиром Олійником проводити гучні презентації, прийоми, свята, на яких шампанське ллється рікою і підноситься дарунки з «барського» плеча.

Широкого розголосу набув розкритий нещодавно факт купівлі міським відділом охорони здоров'я фешенебельного американського автомобіля «Крайслер гранд» вартістю понад 25 тисяч доларів. Таке не дозволяють собі навіть американські сенатори, зауважила депутат обласної ради Л. Майборода. І звісно, ніхто не збирається возити у ньому хворих.

Дивлячись, як розпоряджається бюджетом міська влада, вже згадуваний Соснівський райвідділ освіти теж придбав для себе легковик вартістю 1 мільярд 950 мільйонів (тодішніх) карбованців. За кошти, що призначалися для фінансування освіти.

Це — лише поодинокі факти службових зловживань, що випадково випливли на поверхню. Більшість з них надійно «поховані» у важких сейфах і, здається, ніколи не потраплять на суд громадськості.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Парафія без священика

Проблема

Вимкніть лише на хвилинку звук у телевізора —картинка видається вам мертвою, а згодом почне дратувати. А що має відчувати людина, яка не з власної волі позбавлена здатності чути?

... Біда навіть не в тому, що минуло вже кілька років, як з телеекранів зникла єдина українська передача з сурдоперекладом. Біда в тім, що на порозі XXI століття, знаючи про значні досягнення сурдотехніки та сурдопедагогіки, наші інваліди слуху так само змушені дивитися німе кіно життя.

— На Заході, тільки-но у малюка виявлять вади слуху, йому негайно одягають слуховий апарат, —розповідає Наталя Іванюшева, перекладач Українського товариства глухих із 40-річним стажем, викладач факультету дефектології Українського державного педагогічного університету ім. Драгоманова. — Це необхідно, щоб дитина нормально розвивалася. Ми ж надто пізно починаємо розвивати залишки слуху, а відтак і мову. Після закінчення середньої школи такі діти ледве засвоюють програму п'яти класів.

Програма навчання в початковій школі для тих, хто погано чує, розрахована на те, що дитина за допомогою слухового апарата сприйматиме усну мову. Але через погану якість наявної сурдотехніки цього не завжди вдається досягти. Додало масла у вогонь і те, що тривалий час у процесі навчання використовувався лише дактиль (жестова абетка), тоді як специфічну мову жесту офіційно визнали не одразу.

— Дивіться, — продовжує Наталя Іванюшева, — я можу показати слово «демократія» одним жестом. Для того, щоб «вимовити» його за допомогою дактильної абетки, мені знадобиться щонайменше тридцять секунд. Дактиль уповільнює темп бесіди, до того ж його важко засвоїти дитині.

Сама по собі мова жестів доволі бідна, тим більше, що тривалий час вона взагалі не розвивалася. Тому для позначення власних імен чи неологізмів доводиться послуговуватися дактилем. Але в арсеналі жестової мови є безліч інших засобів виразності — міміка обличчя, рух очей, сама поза мовця. На жаль, те, що називають культурою жестової мови, у нас досить рідкісне явище.

Діти, які погано чують, швидко засвоюють побутову мову, але навчити їхні руки «говорити» красиво дуже непросто. Досконалості досягають одиниці — як правило, це люди, які відвідують самодіяльність УТОГ, інтенсивно займаються самоосвітою.

Професіоналів-сурдоперекладачів теж можна перелічити на пальцях — навчитися цьому можна лише в Києві, на курсах навчально-відновлювального центру УТОГ. Заняття тривають по 8 (!) годин на день та ще дві на практичне освоєння. Фактично ж на це витрачаються роки й десятиліття.

Всього в Україні до послуг 60 тисяч глухих та тих, хто погано чує, майже 400 сурдоперекладачів. Але ж без перекладача інвалід слуху не може звернутися до жодних інстанцій, не зможе захищати свої права в суді, без його присутності жодна нотаріальна контора не незасвідчить документи.

Усупереч поширеній думці, перекладачами-дактилологами стають не лише діти, які чують, виховані глухими батьками. Дуже часто сурдоперекладачі приходять саме з сімей, які обминуло таке лихо, і я б це назвала духовним подвигом. Адже сурдоперекладач для глухих —це більш, ніж професія. Вони — духовні посередники між двома світами — царством звуків та царством тиші. Їх місія не менш важлива, ніж місія священика.

Ганна РОМАНЦОВА.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Фотофакт

Потрібні «хрещені батьки»!

За офіційною статистикою щороку більш як 10 тисяч дітей та підлітків в Україні залишають сім"ї, дитячі будинки, школи-інтернати та інші дитячі заклади. Вони мандрують залізничним транспортом (як лишень вдається пройти повз пильне око провідника?), вештаються вокзалами та базарами, жебракують у метро, нишпорять по чужих кишенях у натовпі. Згодом їх підбирає міліція і "до з'ясування обставин", на порушення закону, влаштовує до приймальників-розподільників. Адже мережа притулків для тимчасового утримання маленьких втікачів створюється надто повільно.

У Маріуполі Донецької області такий притулок існує вже рік. За цей час у ньому побувало близько ста дітей, більшість із яких згодом влаштували до дитбудинків.

Як правило, до таких закладів потрапляють діти з неблагополучних сімей. Трапляється, вони не можуть назвати ані власного прізвища, ані імені — на запитання, як звати, відповідають: "Хлопчик" або "Дівчинка". Тож працівникам доводиться не просто лікувати й відгодовувати змарнілих малюків, а й ставати їхніми «хрещеними батьками».

Ганна ЛИХОВА.

Фото Бориса ДЕМБИЦЬКОГО (Укрінформ).

На знімку: лікар-педіатр Маріупольского притулку Євгенія Солдатова оглядає чергового "клієнта".

Зв`язок

Бізнес на... пенсіонерах

В області почастішали випадки, коли працівники відділень поштового зв'язку привласнюють гроші пенсіонерів.

Найбільшого розголосу набула історія з пані Шум — завідуючою 10-им відділенням зв'язку Мукачевого. Вона без зайвого галасу підсовувала пенсіонерам для підпису фіктивні відомості, а їхні гроші справно клала до власної кишені. Ревізія виявила тут нестачу близько 500 мільйонів карбованців, а потім ще 300. Сьогодні сума зниклих грошей становить 8092 гривні 22 копійки. Щоб не створювати ще більшого шуму, нове керівництво райвузла зв'язку гроші пенсіонерам повернуло. А правоохоронні органи працюють над тим, як стягнути їх із пані Шум.

Зазіхнула на гроші найбідніших і завідуюча поштовим відділенням с. Ставне Великоберезнянського району пані Рейпаші. Вона привласнила одержану для одноразової виплати восьми пенсіонерам адресну допомогу в сумі 20 мільйонів 800 тисяч карбованців. Ласими до чужих грошей виявились і листоноші відділення зв'язку с. Нижній Бистрий на Хустщині пані Синька та Мица. Вони поцупили в līлих людей відповідно 27,5 та 6 мільйонів карбованців, власноруч розписавшись за них у платіжних відомостях.

Загалом прокуратурами області лише за останні місяці встановлено порушення законодавства щодо своєчасної видачі зарплати, пенсій, інших соціальних виплат, фактів використання бюджетних коштів не за призначенням, ухилень від обов'язкових платежів до бюджету та Пенсійного фонду України на загальну суму понад 170 тисяч гривень. Порушено 25 кримінальних справ, ряд службових осіб притягнуто до відповідальності.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська обл.

Соцопитування

Друзі по «голці»

Як свідчить статистика, проблема наркоманії в Україні набуває небезпечних масштабів. Останніми роками дедалі більше молодих і нерозважливих людей сідають «на голку». Як засвідчило опитування, проведене Центром соціологічних досліджень Українського НДІ проблем молоді, близько 13 відсотків учнів у віці 15—16 років хоч раз вживали наркотики або інші токсичні речовини.

Серед мотивів, що спонукали підлітків скуштувати зілля, найбільш поширений — «бажання відчути кайф», — так відповіли 8 відсотків опитаних. 2 відсотки зробили це, «аби не відстати від інших», ще 2 — не пам`ятають, за яких обставин вперше «скуштували» наркотики. Частина — один відсоток — перебували в цей час у нетверезому стані й вдалися до зілля, щоб «догнатися», ще один відсоток — намагалися у такий спосіб здолати стрес. Три відсотки опитаних заявили, що вперше скуштували наркотики «знічев`я».

Як зайвий раз довело соцопитування, на вживання наркотиків юнаків та дівчат провокує оточення. 4 відсотки опитаних уперше отримали зілля від старшого друга, 3 — в компанії друзів, 0,6 — взяли вдома, 0,4 відсотки отримали від старшого брата. Випадків отримання наркотиків від незнайомців серед опитаних майже не траплялося.

На запитання, де, на їхню думку, можна без проблем дістати наркотики, підлітки відповіли так: на базарі (36 відсотків), на дискотеці (19), на вечірці та на вулиці (по 16 відсотків), придбати в аптеці (10), дістати в школі чи іншому навчальному закладі — 4, на пляжі або в парку — 3, у колі друзів чи знайомих — 3 відсотки.

Ґанна ВАСНЄЦОВА.

Базарний день на 10.11.96	Ціни на основні продукти харчування на ринках України					
	Яловичина	Свинина	Яйця (десяток)	Сметана	Сало	Олія	Картопля
Кіровоград	3.00—4.00	4.00—6.00	2.00—2.20	3.00-3.50	2.50—3.00	1.80—2.00	0.40
Чернігів	2.35—3.80	4.50—5.50	—	3.00	3.00—3.80	1.50—1.70	0.40
Суми	1.50—4.50	3.50—7.00	1.90—2.50	2.60—2.80	3.80—4.00	1.50—1.60	0.30—0.35
Київ	4.00	5.00	2.00	2.20	2.50—3.00	1.80	0.30

На кордоні НАТО, а в Києві... дядько

Газета «Известия» шостого листопада надрукувала інформацію під загрозливим заголовком «НАТО вже стоїть на наших кордонах», розшифрувавши у підзаголовку, чому вона дійшла такого висновку: тому, що Україна таємно брала участь у маневрах Північноатлантичного блоку.

Автор публікації стверджує, що «тихо й непомітно НАТО зміцнює військове співробітництво з Києвом». Про це, на його думку, свідчить, зокрема, письмова відповідь державного міністра у справах збройних сил Англії Ніколаса Соумса на запит лейбористського парламенту щодо стану британських ВМС: українські торговельні судна залучаються Лондоном для участі у великих військових маневрах Північноатлантичного блоку. І такі операції не афішуються, Соумс визнав, що в них узяли участь шість українських суден.

Українські судна, стверджують «Известия», посилаючись на представника міністерства оборони Великобританії, брали участь у торішніх навчаннях «Пурпурова зірка» і перевозили техніку й провіант у район навчань — до берегів Америки. А от російські моряки до таких перевезень не залучалися.

І хоч автор зауважує, що все-таки йдеться не про військові кораблі, однак йому здається очевидним прагнення Лондона встановити більш тісні військові зв'язки з Україною. Та ще й разом із США. Бо торік під час візиту в Україну міністр оборони США Уільям Перрі заявив: «Я не можу переоцінити важливість України як незалежної країни для безпеки і стабільності всієї Європи. Ось причина того, що я приїжджаю сюди так часто».

І як ви гадаєте, чому він так сказав? На думку «Известий», стратегія НАТО полягає в тому, щоб розглядати Україну як буферну державу між Центральною Європою і Росією. А якийсь співробітник лондонського інституту, що досліджує міжнародні відносини у Європі, на якого посилається автор публікації, вважає, що Україна завжди відігравала головну роль в російській історії. Але тоді Москва контролювала Україну, а тепер ні. Звідси установка — не допускати, щоб Україна повернулася ... в орбіту Росії. Саме цим пояснюється збільшення американської економічної допомоги Києву. І так далі.

Це, здається, саме той випадок, що його мудре українське прислів'я кваліфікує як «на городі бузина, а в Києві дядько». Хлопці, та ніхто ж у вашу «орбіту» не рветься, навіть якщо вам так дуже хочеться!..

Але міжнародні відносини це міжнародні відносини. Я попросила прокоментувати підозру «Известий» начальника управління інформації МЗС України Юрія Сергєєва:

—Наші відносини з НАТО, в тому числі і двосторонні, відкриті для гласності. Усі візити, участь України в програмі «Партнерство заради миру», зустрічі за формулою «16+1» широко висвітлювалися в пресі. І НАТО, і Україна, і Росія ведуть пошук взаємоприйнятних механізмів для співробітництва на принципах довіри, де нічого не може бути «тихо й непомітно».

Високопоставлений співробітник Міністерства оборони України, який побажав залишитися неназваним, віджартувався: «Мабуть, вони про нас аж надто добре думають, коли вважають, що наші торговельні судна можуть перевозити їхню військову техніку».

Керівник прес-центру Міноборони, полковник Олександр Клубань подивувався: «Хоч мова не йде про військові кораблі, однак Великобританія має потужні військові сили. Чому б вона мала платити за оренду наших торговельних суден?»

Перший заступник начальника департаменту морського транспорту України Сергій Нікулін прокоментував інформацію «Известий» так:

—Нам нічого не відомо про участь торговельних суден України у військових маневрах. Принаймні, така інформація до нас не надходила. З іншого боку, за міжнародним морським законодавством, усе, що не заборонено перевозити, те можна. І, скажімо, якби судна були зафрахтовані на перевезення провіанту чи зброї (ще раз підкреслюю: не заборонених міжнародним законодавством), то це — товар. І нічого тут надзвичайного немає...

Отаке: з великої хмари малий дощ. Усе комусь примарюється ворог на «наших кордонах»...

Валентина ПИСАНСЬКА.

Хто лихе згадає...

Чесько-українські відносини не обтяжені ні спірними питаннями, ні історичними конфліктами. Але Україні, мабуть, ще довго доведеться відповідати за гріхи СРСР. Ні, 1968 рік нам уже не згадують. Та десь далеко, в історичній пам'яті закарбувалося: до Сходу слід ставитися з осторогою. І по п'ятьох роках існування Чеської Республіки складається враження, що не так часто вона позирає в бік України, з більшим запалом налагоджує відносини з Німеччиною, США, Францією і в політичному, і в економічному плані. Але, можливо, ця думка хибна? З таким запитанням кореспондент «ГУ» звернулася до Надзвичайного і Повноважного Посла України в Чехії Андрія ОЗАДОВСЬКОГО.

— Ви правильно помітили, але разом з тим я хотів би висловити свої міркування. Це доповнене зорієнтуватися у справжньому стані речей внутрішнього життя Чехії, пріоритетних напрямах її зовнішньої політики, серед них — якнайшвидша інтеграція в усі основні загальноєвропейські політичні та економічні структури і НАТО. У зв'язку з цим доречно було б сказати, що зовнішня політика України також передбачає входження у європейські регіональні структури, набуття повноправного членства у європейських організаціях. І щодо цього наші цілі, як бачите, збігаються.

Протягом останнього року Чеська Республіка істотно допомогла Україні реалізувати свої прагнення. Зокрема, саме під її головуванням торік відбулося засідання Ради Європи, на якому Україну обрано до цієї організації. У червні наша держава набула повноправного членства у Центральноєвропейській Ініціативі. Нині (і Чехія сприяє цьому) Україна має намір приєднатися до угоди про вільну торгівлю в Центральній Європі (ЦЕВТА). Я це кажу, щоб було зрозуміло: і в України, і у Чехії є спільні інтереси.

Ви зауважили, що не було помітно до останнього часу бажання Чехії розвивати співробітництво не тільки на Заході, а й на Сході. Думаю, нині таке бажання вже є. Про це свідчить, зокрема, і те, що за кілька днів відбудеться державний візит Президента Чеської Республіки Вацлава Гавела в Україну. Це перші його відвідини країни з СНД.

— В економічних реформах Чехія набагато випередила Україну. Мабуть, такий розрив не може не відбитися на економічних відносинах?

— Останнім часом економічна і торговельна співпраця стала інтенсивнішою. Обсяг торгівлі між Україною і Чехією тільки цього року зріс на 70 відсотків. Недавно у Празі відбувся перший форум українських і чеських підприємців, на якому були присутні 450 представників підприємницьких структур двох країн з усіх регіонів Чехії та областей України. Форум дав змогу не тільки поспілкуватися і дізнатися про потенційні можливості, а й укласти перші великі контракти.

Отож немає підстав говорити, що Чехія не виявляє інтересу до України — він є. Протягом останніх місяців я здійснив багато поїздок по регіонах, і скрізь відчув величезний інтерес до економічної і торговельної співпраці.

— Ще за часів СРСР між Україною та Чехією було налагоджено співробітництво у військовій галузі. Нині, і в ЧР цього не приховують, чеські військовики воліють купувати на Заході дорожче, іноді нижчої якості, озброєння.

— Зараз, коли Чехія прагне вступити до НАТО, вона має орієнтуватися на стандарти країн—членів альянсу. Разом з тим на озброєнні чеської армії досі багато військового обладнання, яке потребує ремонту, запасних частин, у тому числі і з українських підприємств. Цього року між міністерствами оборони ЧР та України укладено угоду, яка передбачає конкретну співпрацю військових відомств, зокрема і в тій галузі, про яку ви згадали.

Інтерв'ю взяла Наталя ФІЛІПЧУК.

Редакція «ГУ» висловлює подяку за сприяння в організації поїздки свого кореспондента до Праги центру «Демократичні ініціативи» та фонду Сороса.

Хроніка. Факти. Події

● Вашингтон

Переобрання на користь Україні

За результатами президентських виборів у США на наступний термін переобрано 42-го президента США Уїльяма Джеферсона Клінтона. Йому віддали перевагу виборці понад 30 з 50 американських штатів.

Білла Клінтона поздоровив Президент України Леонід Кучма. У привітальній телеграмі, зокрема, відзначив вихід стосунків між Україною та США на «якісно новий ступінь» — ступінь «стратегічного партнерства».

На думку Надзвичайного і Повноважного Посла України в США Юрія Щербака, результати виборів матимуть позитивний вплив на стан україно-американських відносин і нададуть поштовх двостороннім ініціативам. Насамперед це позначиться на співпраці в рамках створеної комісії «Л. Кучма—А. Гор», засідання двох комітетів якої — з питань зовнішньої політики і безпеки — проходили у Вашингтоні у дні виборів.

● Страсбург

У Раді Європи поповнення

Відбулася офіційна церемонія вступу до Ради Європи Республіки Хорватія. Ця країна стала сороковим членом найбільш представницької організації континенту. Міністр закордонних справ Хорватії Мате Гранич у своїй промові наголосив, що ця подія стала для його держави надзвичайно важливим кроком на шляху розбудови демократії та захисту прав людини.

● Вільнюс

Партія Бразаускаса програла

Другий тур виборів до сейму Литви, який пройшов у неділю, виграли праві політичні партії — консерватори і християнські демократи. За попередніми даними, консерватори у другому турі додатково отримали 35 депутатських мандатів і, з урахуванням підсумків першого туру, в новому сеймі матимуть 70 місць. Всього у парламенті — 141 депутатське місце. Їх партнери — християнські демократи — у другому турі додатково отримали 5 місць і, здобувши у підсумку 16 мандатів, стали другою за впливом фракцією в парламенті.

● Белград

Вибори відбулися. Підсумки підведено

Згідно з остаточними результатами виборів у Союзній Республіці Югославія до Вече громадян союзного парламенту, переконливу перемогу здобули ліві демократичні сили. По окремих республіках розподіл сил такий: у Сербії коаліція лівих партій отримала 64 із 108 депутатських місць, а в Чорногорії Демократична партія соціалістів отримала 20 із 30 мандатів.

У перших парламентських виборах у поствоєнній Югославії участь узяли 60,7 відсотка громадян.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» і зарубіжних агентств.

Як не вилетіти в трубу? Продати її

Можливо, найближчим часом наші машинобудівники зможуть отримати вигідний контракт у Китаї. Принаймні саме на це сподівається делегація міністерства машинобудування, ВПК та конверсії, яка перебуває в КНР.

Кваліфіковані спеціалісти з України та продукція нашої важкої промисловості добре знані в китайській державі. Можливо, саме тому й запросили українських фахівців узяти участь у міжнародному тендері на постачання гідравлічних турбін для будівництва нової гідроелектростанції «Чанцзяньсанься» («Три міжгір'я») на річці Янцзи.

Передбачається, що Україна візьме участь у тендері у складі транснаціонального консорціуму, до складу якого також входять швейцарські, аргентинські та російські компанії. Вартість проекту становить майже півтора мільярди американських доларів. Це один з найбільших проектів україно-китайського співробітництва, але далеко не єдиний.

Юрій ЗЕЛІНСЬКИЙ.

СТАНЦЮВАЛИ?

Перша леді США Хіллярі Клінтон пообіцяла, що після успішного завершення виборів вона обов'язково станцює з віце-президентом Альбертом Гором... темпераментну макарену.

Як з'ясувалося під час з'їзду демократичної партії наприкінці серпня, віцепрезидент США просто не вміє танцювати цю запальну румбу і, більше того, не відчуває ніякого інтересу до танцю, страшенно популярного в американців. Принаймні коли його спробували навчити рухати руками й стегнами у такт макарени, він, за словами очевидців, просто стояв з відсутнім поглядом, чим спричинив вибух реготу присутніх на банкеті делегатів з'їзду.

Цілком можливо, що А. Гор просто застидався, адже дехто гадає, що певні па цього танцю виглядають не зовсім пристойно. У ряді навчальних закладів США макарену навіть заборонили, визнавши її «провокаційною і двозначною».

Звичайно ж, дружина президента не збирається кидати виклик громадській думці. Можливо, ця динамічна румба, що припала до смаку американцям, просто відповідає її темпераментові й упевненості, що після виборів вона, як і раніше, зможе танцювати в Білому домі...

Макарена буквально заполонила Сполучені Штати після Олімпіади в Атланті. Вперше її виконала іспанська фольклорна група «Лос дель Ріо» 1993 року. Відтоді макарена, неначе вірус, поширюється по всьому світі. В Америці її навіть вважають національним танцем.

На знімку: Білл Клінтон таки переміг!

У комісіях Верховної Ради України

Армія не тільки споживає. Вона вміє й виробляти

СПЕЦИФІКА роботи Комісії Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки в тому, що більшість її засідань з цілком зрозумілих причин проходять за зачиненими дверима. Водночас вона видає «на-гора» чимало законопроектів, що, як правило, характеризуються високою якістю.

Ми попросили голову цієї комісії Володимира МУХІНА розповісти, які законопроекти останнім часом займають особливу увагу членів його «підрозділу».

— Серед питань, — сказав він, — які останнім часом розглядала комісія, хотів би виділити ті, що стосуються бюджетних витрат на наступний рік, зокрема, на оборонні структури, Службу безпеки, прикордонні формування, а також на утримання підприємств оборонного комплексу.

Гостро стоїть також питання про фінансування будівництва житла для військовослужбовців.

Щодо бюджету нашої армії. Передбачено, що він становитиме 1,5 мільярда гривень. Це непокоїть, бо надана сума грошей навіть менша, аніж була торік. Членів нашої комісії така ситуація непокоїть хоча б тому, що сусідні країни — Польща, Румунія, Угорщина, навпаки, щороку збільшують бюджетні асигнування на оборону. Не кажучи вже про те, що Росія, населення якої лише втричі більше, ніж України, свій оборонний бюджет визначає в сто разів більше!

Не в кращому становищі й Служба безпеки України. Вийшло так, що розробники проекту про державний бюджет здебільшого намагалися забезпечити заробітну плату службовцям цього відомства. Але ж специфіка СБУ така, що вона має вчасно поновлювати свої технічні засоби. А це гроші. І чималі. А ось бюджетом практично не передбачені.

Без техніки, пального, транспортних засобів залишилися й прикордонники.

Особливо стоїть питання про військово-промисловий комплекс. І ось чому. Ми не перестаємо повторювати, що в нас найкращі у світі танки, ракети, літаки. Ми маємо сотні таких технологій, на які із заздрістю дивляться США, багато хто з європейських країн. Досить сказати, що український танк Т-84 і зовсім новий Т-90, за оцінками фахівців, — узагалі унікальний витвір наших конструкторів і техніків.

Багато які країни готові придбати вироби наших оборонних підприємств. Проблема тут у тім, що споживач, який закуповує військову техніку в інших країнах, як правило, дивиться, чи купує її армія тієї країни, де її виробляють. А ми її майже не купуємо і тим самим ріжемо експортний потенціал своєї держави.

За нашими розрахунками, якби ми вийшли на половину того рівня, на якому вироблялося ВПК в Україні, коли вона була у складі СРСР, ми вносили б щороку до бюджету нашої країни майже три мільярди доларів. Тобто ми могли б не тільки за рахунок цих грошей цілком утримувати армію, прикордонників, СБУ, а й передавати значні суми до загальнонаціональної скарбнички країни.

На жаль, ми не навчилися рахувати, вкладати гроші туди, де вони давали б найбільший ефект. Ми міркуємо постарому. Мовляв, вкладати гроші в армію означає безповоротно їх втрачати.

Зрештою, це в значній мірі розв'язання важливої проблеми, поставленої у програмі уряду на чільне місце, — підтримувати власного виробника.

Іще приклад. У Харкові на авіаційному заводі виготовляють чудовий літак — АН-74. Його можна використовувати для прикордонників, льодової розвідки Північного Льодовитого океану, в пустелі і т. ін. Є безліч зарубіжних замовників, які можуть його купити хоч сьогодні. Але в готовому вигляді. А для цього треба вкласти якісь гроші, щоб придбати електронне обладнання. Цього досі не зроблено. А за продані літаки держава отримала б, крім повернених грошей, ще й значний «навар». Плюс нові робочі місця, відродження діяльності конструкторських бюро, що розвалюються на очах, і багато іншого.

Працюючи і далі, як це було передбачено рішенням Верховної Ради, над удосконаленням Закону про державний бюджет України на 1997 рік, ми детально обговорили ці питання на засіданнях комісії, і своє рішення надіслали до Кабінету міністрів, Президентові України, нашому парламенту.

Працювала комісія і в інших напрямах. Скажімо, над таким цікавим законом, як «Про зброю». Йдеться про порядок придбання зброї населенням України, реєстрації, контролю за нею. Ви знаєте, що зараз панує плутанина в цій справі, бо немає чіткої законодавчої бази. Ми розглянули законопроект, розроблений Міністерством внутрішніх справ, і альтернативний, запропонований народним депутатом Валентином Михайловичем Недригайлом, чий проект, як зазначалося на засіданні комісії, більш досконалий, аніж офіційний. Сьогодні з безпекою наших громадян чимало проблем, і прийняття такого закону дуже актуальне.

— А ось такий поворот питання. Відомо, що професія журналіста нині небезпечна. Про це свідчить і низка замахів, вчинених останнім часом на працівників преси. У зв'язку з цим не раз порушувалося питання про можливість журналістам мати при собі зброю. Як ви дивитеся на цю проблему?

— Тут є запитання. Як і щодо забезпечення засобами самозахисту суддів, прокурорів, навіть депутатів. У цьому законі чітко розписано, хто і як може отримати для свого захисту вогнепальну зброю. У тому числі й журналісти. Все це має здійснюватися законним шляхом.

Активно працювала комісія над остаточним варіантом проекту закону «Про космічну діяльність», що виноситься на обговорення Верховної Ради в другому читанні. Він регулює діяльність нашого Національного космічного агентства, підприємств, що так чи інакше причетні до космічних програм. Значення його велике, бо він стимулює розвиток нашої країни як космічної держави.

Цей закон важливо нам якнайшвидше прийняти і в зв'язку з тим, що Україна виходить на міжнародне співробітництво щодо запуску штучних супутників Землі. Наші ракети-носії типу «Зеніт» уже сьогодні можуть обслуговувати міжнародні корпорації, що виготовляють штучні супутники. Всі космічні комерційні програми мають чітко регулюватися законом.

Матеріал підготував Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Точка зору

Льон... на асфальті?

Ще раз про бонітування земель

НИНІ у надрах Верховної Ради кристалізується проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про плату за землю». До нього подано розроблені Західним науковим центром АН України порівняльні таблиці, складені за «Методичними рекомендаціями з проведення бонітування грунтів», К., 1993.

Аналіз цих документів, якими керуватимуться депутати під час ухвалення закону, неможливо залишити без уваги широкого загалу і насамперед депутатів, бо за мірило цінності грунту методика пропонує взяти товщину гумусового шару та вміст гумусу в ньому. Тож, згідно з цією теорією, однакову цінність мають південна частина вінницьких земель (оцінена в 23—27 балів) і карпатські поля, котрі також оцінено у 22—23 бали. До того ж, у Карпатах навіть більше гумусу (близько п'яти відсотків), ніж на Вінниччині (приблизно півтора—два відсотки). Але ж знаємо, що в першому випадку з гектара збирають по 40—45 центнерів зерна, тоді як у горах — лише 8—10. І, на жаль, таких провалів у цій теорії переважна більшість.

У природі не існує прямої кореляційної (пропорційної) залежності між вмістом гумусу (глибиною гумусового горизонту) і врожайністю сільськогосподарських культур. Суттєво впливають на урожай багато інших факторів (зокрема, кліматичних, економічних тощо). Отож не варто брати це за основу оцінки земель за природними властивостями. Тут потрібен глибоко науковий підхід, який враховує природні й економічні фактори. Розділити їх практично неможливо і навряд чи доцільно.

Однак «Методичні рекомендації з проведення бонітування грунтів» існують і ними користуються. А що з того виходить, судіть самі. Так, природні кормові угіддя (сіножаті і пасовища) оцінені майже на рівні орних земель, коли добре відомо, що їх продуктивність здебільшого не перевищує половини ріллі, в основному становить одну третину від неї. В Республіці Крим сіножаті мають навіть вищу оцінку від ріллі — відповідно 42 і 37 балів.

Вершиною абсурду є оцінка пасовищ на полонинах Карпат (Закарпатська область) — у 3,4 раза вища (27 балів) від пасовищ Вінницької області (8 балів). У цілій групі областей пасовища оціненні вище од сіножатей, хоч із теорії відомо, що вони, в основному, мають продуктивність на 15 відсотків нижчу від сіножатей.

У «Методичних рекомендаціях...» показана картосхема «Зона вирощування цукрових буряків та льону-довгунця». У Закарпатській області льон-довгунець не сіють, а вона заштрихована як така, що вирощує його.

У додатку 7 «Бали часткового бонітування грунтів за агрофізичними показниками» виведено оцінні бали з льону-довгунця на 99В, 100В, 101В, 103В та 181Б, В, Г, Д по агрогрупах (тобто по дернових, чорноземних та лучних карбонатних грунтах). Фахівцям добре відомо, що на карбонатних грунтах ніхто ніколи не сіє льон-довгунець.

Спеціалісти Інституту землевпорядкування на нашого листа через УААН відповідають, що бонітування грунтів виконано у 1993 р. за дорученням Кабінету міністрів №22142/96 від 20.01 1993 р. із залученням спеціалістів різних інститутів, в тому числі Інституту аграрної економіки. Але це не так. Згаданий інститут, як і ми, добре розуміє всю помилковість цієї методики. Вона схвалена відділенням землеробства УААН (10.03 1993 р., протокол № 2) та науково-методичною радою з питань бонітування грунтів (21.01 1993 р.).

Отже, використовувати бонітетну оцінку земель (за так званими природними властивостями) практично неможливо. Вона потрібна для нормативної ціни на землі сільськогосподарського призначення, ціни землі при вилученні її з сільськогосподарського використання, при встановленні базових ставок земельного податку з одного гектара сільгоспугідь та інших цілей.

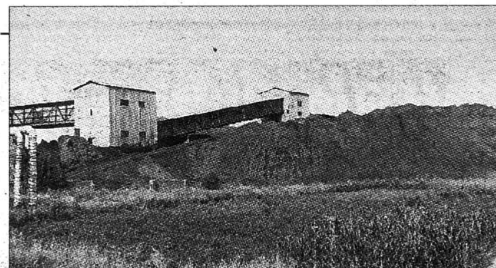
Для прикладу візьмемо розрахунок земельного податку. Для пасовищ Вінницької області він становить 0,7 центнера з гектара зерна, тоді як для малопродуктивних полонин Карпат такий податок у 3,3 раза вищий — 2,3 ц/га. За один гектар сіножатей Республіки Крим потрібно платити 3,6 ц, а за ріллю менше — 3,2 ц, коли відомо, що продуктивність кормових угідь в 3—5 разів нижча від продуктивності ріллі. Такі ж помилки будуть повторені при обгрунтуванні нормативної ціни землі.

Тому ще раз необхідно підкреслити, що бонітетна оцінка має місцевий характер і її не можна зводити по областях України. Вона не враховує затрат на виробництво сільськогосподарської продукції, тому її не можна використовувати ні для обгрунтування ціни землі, ні для земельного податку та інших цілей. З цих міркувань вважаємо, що порівняльні таблиці до проекту Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про плату за землю», розроблені Західним науковим центром АН України, не можуть бути рекомендовані до прийняття ні тепер, ні в майбутньому.

Вважаємо, що для встановлення ціни землі, розподілу земельного податку слід використати економічну оцінку земель 1988 р. і поправки до неї, внесені Інститутом землевпорядкування в 1992 р., у тому числі за показником диференційного (рентного) доходу. За цією оцінкою враховується вартість продукції, затрати на її виробництво, чистий доход, основний продукт (відрахування частини доходу на розширене відтворення), диференційний доход, який одержано завдяки вищій природній родючості земель. Відповідна його питома вага (а іноді і він весь) повинні бути вилучені у формі земельного податку для суспільних потреб.

Мирон АНДРЕЇШИН, завідувач сектора земельного кадастру Інституту землеробства і тваринництва Західного регіону, кандидат економічних наук, член всеукраїнської координаційно-методичної комісії з питань земельного кадастру (земельної реформи).

Закриття шахт як дзеркало нашої дійсності

РОЗМОВИ навколо закриття точаться ось уже рік, тим часом з підприємств потроху розкрадають усе, що становить хоча б якусь цінність. Охорона тут безсила. Видобуток на «приречених» шахтах різко падає: для чого старатися? Шахтарські селища колотить: закриють — не закриють, а тим часом до списків на безплатне вугілля «прилипає» чимало «мертвих душ». Одне слово, процес реструктуризації стає дзеркальним відображенням дійсності, де проблеми з'являються на рівному місці або «виходять з-під землі».

КІЛЬКА років тому в одному із селищ Донеччини літня жінка вийшла на подвір'я і... в буквальному розумінні провалилася під землю. З'ясувалося, що будівля стояла просто над старою шахтою.

Випадки просідання грунту внаслідок підземних робіт у наших краях не дивина і сприймаються як стихійне явище. Масове закриття вугільних підприємств — привід поговорити про вплив цього процесу на безпеку життя в регіоні.

— Проекти закриття шахт, — вважає Анатолій Спожакін, начальник відділу рекультивації і екології компанії «Укрвуглереструктуризація», — мають одну істотну ваду: вони ставлять за головну мету ліквідувати шахту як підприємство. Екологічний бік справи, на мою думку, варто було б поставити на перше місце. Візьмімо ті самі терикони, невід'ємну частину донбаського краєвиду. Серед них є такі, що містять рідкоземельні елементи. Є придатні для виготовлення шлакоблоку чи ремонту доріг. На шахті «Родинська» порода містить 40 відсотків і більше оксиду алюмінію, тож чи розумно нею засипати стволи? Щоб конкретно вирішити, що робити з териконами, потрібно їх сертифікувати. Те саме стосується шахтних вод — є надзвичайно забруднені, а є джерела з мінеральними властивостями, здатні підвищувати, наприклад, родючість землі.

Сумнівно, що директорам, занепокоєним долею свого підприємства, нині до вивчення лікувальних якостей підземних вод. Але вже визріли проблеми, від яких не відмахнутися. Одна з трьох шахт, що їх закриватимуть за пілотним проектом, —«Красный Октябрь» виробничого об'єднання «Орджонікідзевугілля». Передбачається, що підземні води будуть спрямовані звідти в нове русло — в бік сусідніх шахт «Юнком» і «Красный профинтерн». Надра «Юнкому» радіоактивно забруднені — свого часу тут було проведено підземний ядерний вибух. Дані про це, на жаль, стали відомі широкому загалові не так давно. Радіоактивний фон в епіцентрі перевищує норму в 17 тисяч разів. Хто може гарантувати, що, обираючи новий шлях, вода не потече через радіоактивно забруднену територію? Директор однієї із згаданих шахт зопалу застеріг: «Ми ризикуємо отримати «філіал» Чорнобиля». Як хочеться, щоб це було лише емоційним перебільшенням...

Аналогічна небезпека загрожує Горлівці, де кілька років тому на місцевому хімзаводі сталася екологічна катастрофа: тонни фенолу пролилися на землю. На глибині ця речовина змішалася з водою.

Є випадки, коли вугільна шахта розташована поруч із ртутною, і забруднена вода переміщується. Фахівці наполягають: потрібна комплексна програма безпеки шахт, що закриваються. Вона має передбачати дослідні роботи з виходу метану на поверхню, визначення міграції шахтних вод, рекультивацію земель, а також — постійний контроль за станом навколишнього середовища.

НАКАЗ на якнайшвидшу ліквідацію вугільних підприємств аж ніяк не сприяє грунтовним дослідженням. Приміром, щодо використання пустот у надрах. Просто засипати їх — примітивно, у той час як у виробках можна було влаштувати овочесховище, склад, холодильник, автостоянку, або навіть вирощувати гриби чи біогумус. Та що там гриби — є світовий досвід будівництва підземних електростанцій. Он бізнесмени із сусідньої Росії втілюють у життя наддорогий, але надприбутковий проект — підземний бізнес-центр.

А проблема токсичних відходів, якими, за даними обласного статуправління, зайняті близько 7 тисяч гектарів земель? Хіба не можна було б сховати їх під землю? На жаль, більшість із цих запитань постають тоді, коли проекти вже складено, кошторис затверджено. П'ятнадцять років тому, коли «залізна леді» Маргарет Тетчер розпочала в Англії те, що ми називаємо реструктуризацією вугільної промисловості, країною прокотилася хвиля страйків. З почуття робітничої солідарності українські гірники безоплатно відпрацювали два дні у фонд допомоги англійським колегам, нещадно експлуатованим клятими капіталістами. Кому могло спасти на думку, що грошової допомоги, яку британський уряд надав звільненим шахтарям, багатьом з них цілком вистачило, щоб розпочати нове життя.

Недалеке минуле Рура, Шефілда й Лотарінгії стає майбутнім Донбасу, а колишня робітнича солідарність віддячується непідробною зацікавленістю міжнародних фінансових організацій у процесі закриття українських шахт.

АЛЕ розповсюджене твердження, начебто удушення вітчизняної вугільної промисловості робиться нашими руками за гроші Світового банку, м'яко кажучи, не відповідає дійсності. Із 25 шахт, на яких «процес пішов», фінансування тільки трьох здійснюється за кредитом Світового банку. Решту має сплатити наша держава.

У рамках програми «TACIS» Донецькій області в наступному році буде надано 4 мільйони доларів для допомоги в подоланні названих труднощів. Є домовленість з обласною адміністрацією про створення нових виробництв. Та левова частка оплати все ж таки ляже на державний бюджет. І темпи надання коштів такі, що говорити про болюче, але швидке хірургічне втручання не випадає.

Постає запитання: якщо грошей на втілення в життя цієї програми немає, чи варто загострювати й так вибухонебезпечну ситуацію у вугільних регіонах обіцянками швидкої ліквідації вугільних підприємств? Зрештою, в початковому плані був свій сенс: закривати три шахти пілотного проекту, а потім набутий досвід (і наступний кредит) використати для інших. Принаймні це не нагадувало підштовхування шахт до вмирання власною смертю.

Щоправда, на одному з останніх засідань Міжвідомчої комісії було підкреслено, що підхід до кожного вугільного підприємства буде виважений, а цифра «50» означає кількість шахт, які буде закрито не до кінця року, а протягом 1996-97 років.

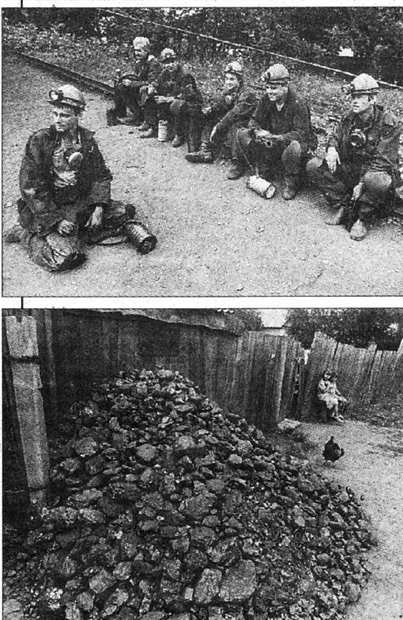
«Закриваючи шахти, ми купили мир у шахтарів», — цю фразу проголосив хтось із британських експертів. Купити мир у своїх гірників Україна поки що не в змозі, і це треба визнати чесно. З усіма наслідками, що звідси випливають.

Ліна КУЩ.

Коментар

ПРОГНОЗ ВУГІЛЬНОЇ ПОГОДИ: МІНУС П'ЯТДЕСЯТ ПОКИ ЩО НЕ ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ

РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ вугільної промисловості стала найпопулярнішою «страшилкою» часу. Історії про повальне закриття шахт і вимирання цілих регіонів холодять кров. Інші очевидці з не меншим захопленням розповідають про перетворення колишніх вугільних селищ на квітучі сади. Ми крокуємо своїм, особливим, шляхом, який не вкладається ані в рамки світового досвіду, ані в рядки урядових рішень. Та перш ніж придивитися до цього шляху, пропонуємо позбутися деяких міфів, які вже встигли скластися навколо цього процесу. Прокоментувати ситуацію ми запросили генерального директора Української державної компанії з реструктуризації підприємств вугільної промисловості «Укрвуглереструктуризація» Олександра ПОШТУКА.

СЬОГОДНІ до складу компанії входить 25 шахт, від Волині до Луганська. Закриття цих підприємств уже розпочалося.

У декого з вугільників, навіть у директорів, склалася хибна думка, що компанія сама вирішує, яку шахту закривати, а яку — ні. Насправді будь-яку шахту, що йде на закриття, перевіряє спеціальна комісія при міськ- чи райвиконкомі, а тоді — аналогічна обласна комісія. Коли є угода місцевої влади, долю шахти вирішує Міжвідомча комісія, створена урядом. Після цього видається наказ міністра, і шахту передають у нашу компанію.

Є випадки, коли місцева влада або самі колективи не погоджувались із міністерством. Наприклад, шахта «Новомиргородська» в Кіровоградській області. Ані міська, ані обласна адміністрації не дали згоди на її закриття. Ще одне підтвердження того, що ніхто не збирається закривати підприємства тільки тому, що цього комусь дуже хочеться.

До того ж, багато хто починає розуміти: за життя треба боротися. Не чекати, поки за 100 тонн добутого на добу вугілля, за півторидві тисячі працівників, хтось віддасть усе сповна, а самим рахувати кошти, можливості і виживати. Наочний приклад — шахта «Петровська» виробничого об'єднання «Донецьквугілля». Вона йшла на закриття, повинна була злитися з іншою шахтою. Але з «вироком» гірники не погодилися, вирішивши, що в підприємства є привабливіша перспектива. За кілька місяців крива видобутку пішла вгору, витрати скоротилися. Можлива ліквідація шахти стала тим поштовхом, завдяки якому колектив почав відстоювати право на існування.

Закриття шахт коштує грошей, і грошей великих. А чим далі, тим більше підстав для скепсису — адже обіцяного фінансування немає. На початок жовтня компанія отримала лише 18,5 млн гривень бюджетних коштів, у той час як за графіком мали отримати 85 мільйонів. Є кілька кричущих, невідкладних проблем, які без коштів вирішити неможливо.

Перша — це надання вугілля для побутових потреб. Питання, яке ставлять нам найчастіше, адже селище шахти, як правило, відірване від міста, центрального опалення немає, і завжди було так, що паливом на зиму мешканців забезпечувала шахта. Друга проблема —виплата вихідної допомоги. Згідно з кодексом законів про працю, робітника треба попередити за два місяці до звільнення, потім видати йому розрахунок, заборгованість із регресу, вихідну допомогу. На жаль, не маючи сьогодні цих грошей, неможливо виплатити заборгованість. А отже, людина продовжує числитися на підприємстві, отримуючи зарплату невідомо за що.

Останнім часом киплять пристрасті на шахті імені газети «Правда» виробничого об'єднання «Донецьквугілля». Проблем із працевлаштуванням начебто немає: в об'єднанні 9000 вакансій, кожному гірнику пропонували на вибір кілька місць роботи. Але розрахуватися «правдинці» не поспішають. Свого часу шахта звела два дев'ятиповерхові будинки. Потім через брак грошей будівництво припинилося, хоча освоїти залишилося 5—7 відсотків. Працівники по 10—15 років стояли в черзі. І ось коли замаячила квартира, їм кажуть: розраховуйтесь і йдіть. Та людина зубами вчепиться у свою шахту, під будь-яким приводом! Якщо сьогодні ми віддамо ці квартири, соціальна напруженість спаде.

І, нарешті, треба розплатитися з підрядними організаціями, бо роботи із закриттям припиняться взагалі.

Справа, яку ми робимо, дуже невдячна. Значно приємніше будувати шахти, аніж їх закривати. Але утворення єдиної компанії, що керувала б процесом закриття шахт, було однією з умов надання вкрай потрібного кредиту Світового банку. Якщо роздати гроші безпосередньо вугільним об'єднанням, то запобігти їх нецільовому використанню буде неможливо. І вийде так, що шахту зупинили, затопили, а закрити не можемо. Саме тому всі кошти на закриття підприємств ідуть тепер тільки через компанію. Вона працює за певною системою.

Є можливість обмінятися досвідом, щоб, наприклад, в «Укрзахідвугіллі» не винаходили той «велосипед», який у Стаханові вже винайдено. Ми узагальнюємо проблеми. Голос однієї шахти можуть почути, можуть — ні. А з думкою організації, яка об'єднує, рахуватимуться в будь-якому разі. На це й сподіваємось у своїх діях і намірах.

Поки матеріал готувався до друку, компанія «Укрвуглереструктуризація» одержала ще 17 мільйонів гривень бюджетних коштів. Вони пішли на погашення заборгованості у заробітній платі звільнених працівників, виплату вихідної допомоги, регресних позовів, закупівлю побутового палива.

Як живемо!

«Героєм себе не почуваю»

ЄВДОКІЇ Опанасівні Гречаній — 70 років. 46 із них вона вірою і правдою служила людям і медицині. У 1978-му удостоєна найвищої нагороди колишнього Союзу — Золотої медалі «Серп і молот» — відзнаки Героя Соціалістичної Праці.

—Я, хвалити Богові, працюю й дотепер. Тож моєї пенсії — 145 гривень, пенсії чоловіка — без малого 50 гривень та зарплати — 120 гривень — нам вистачає. Проте — не завжди. Нині ось зарплати медикам не платять, то в борги залізли. Діти живуть у Росії, допомагають, чим можуть.

У нас із чоловіком трикімнатна квартира, яку отримували свого часу на п'ятьох. Є в нас і дача, і три сотки земельки. Щоправда, неплодюча виявилася. Харчуємося з базару — дешевше виходить, ніж із магазину.

Одне слово, гріх скаржитися. А от сестра... Вона теж медсестрою працювала, нагороди має. Пенсії отримує без копійок 50 гривень. А за газ має сплачувати 40 гривень, за воду — понад 30... Уявляєте?! Так, субсидію дали, але треба за щось і хліба купити! А хочеться ж, щоб і цукор в домі був, і борошно, і картопелька...

Згодна — Героям живеться легше: не плачу за квартиру, за комунальні послуги, пенсію маю більшу.

І працюю не тільки заради зарплати. Приходиш, бува, до дитсадка, а дітвора вже біля тебе. Сорочечки, платтячка піднімають: «Слухати будете?» І часто доводиться, хоч це і не обов'язково, слухати. Всіх! Бо їм хочеться.

Я на пенсію пішла відразу. Але більше п'яти місяців всидіти дома не змогла. Я ж бо — дільничний лікар, звикла бігати, спілкуватись. Нині обслуговую п'ять дитсадків від дитячої поліклініки.

Усе життя прагнула працювати на совість. За це, мабуть, і присвоїли мені звання Героя Соціалістичної Праці. Намагаюсь і сьогодні допомогти кожному.

Чим? Насамперед добрим словом, консультацією, лікуванням. Ніколи не відмовляю, навіть якщо телефонують опівночі.

А взагалі наша медицина нині нікуди не годиться. Ліквідовують сільські лікарні, медикаменти купують хворі за свій рахунок... Одна знайома якось скаржилася. Поклала на операцію батька, а його два тижні не оперували, поки не дали лікарям 100 доларів. Прикро за колег, але звинувачувати геть усіх у користолюбстві — язик не повертається. Все ж більшість із них, сподіваюся, залишаються вірними клятві Гіппократа.

Записав
Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Іван ЯРЧУК: Продаємо руки оптом і вроздріб...

НЕЩОДАВНО я випадково потрапив на очі відомій у Львові ясновидиці. Мій приятель шукав зціления від наврочень і невезухи, а я був поряд з ним. Ясновидиця глянула на мене і сказала, що через три роки я стану «крутим» бізнесменом, матиму гроші й успіх.

Хотілось би, певна річ, вірити у прогнози... Втім, через три роки людство переступить поріг третього тисячоліття, настане нова ера. Дасть Бог, щось зміниться на краще і в нашій державі.

А поки що я вже чотири роки поспіль — безробітний. Колись таких називали «дармоїдами» і застосовували до них відповідну статтю Кримінального кодексу. А нині я — не виняток. Таких багато. Іноді дружина «пиляє» мене. Влаштуйся, каже, на роботу хоч нічним сторожем, аби стаж ішов, щоб пенсія колись була. Можна було б влаштуватися, але навіщо? Хіба за ті копійки (якщо дадуть вчасно зарплату) я прогодую сім'ю? А як потрібен буде запис у трудовій книжці, то хтось із моїх приятелів — дрібних підприємців — зробить його. А до пенсії ще треба дожити.

Днями мені виповнилося 35 років. Ми з друзяками випили в гаражі дві пляшки горілки на п'ятьох, і було нам весело.

А сміялися з того, що наша держава намагається зі ста процентів прибутку взяти... 110 податку. Ми з приятелями ніяких податків не платимо, хоча гроші заробляємо — хто як уміє.

Свого часу я здобув гарну професію слюсаря-наладчика і працював на престижних підприємствах «Кінескопі», «Електроні». Нині там робочі руки не потрібні, бо заводи ледь тримаються на плаву. Отож ми продаємо свої робочі руки оптом і вроздріб, не цураємося ніякої роботи. Я встановлюю для жителів Львова сателітарні антени, ремонтую автомобілі. А як треба відремонтувати комусь із сусідів бачок до унітаза, що тече, теж не відмовляю. Не раз їздив до Польщі за оселедцями — на цьому можна непогано заробити. Правда, стояти біля лотка не вмію — здаю товар іншим. Свого часу сам склав 15 телевізорів із тої комплектації, яку робітники «Електрона» виносили за межі прохідної. Продав їх полякам і непогано заробив. Буває густо, буває пусто. Хотілося б заробляти більше, бо багато чого вмію робити своїми руками. А як не вмію, то розпитую інших, цікавлюся, вчуся. Вважаю, що навіть за нинішніх важких умов кожний може заробити собі на життя. Треба лише захотіти, крутитися.

Вивчив польську мову, дивлячись телепередачі. А от англійська — не дається. Втім, якби вона потрібна була для роботи, для виживання, напевне, вивчив би. Може, у третьому тисячолітті, коли здійсниться передбачення ясновидиці, надолужу?

Записала
Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Порожній квадрат

МАБУТЬ, кожен, хто регулярно читає художню літературу, звернув увагу: нині на багатьох книгах, особливо маловідомих авторів, під анотацією значиться: «Випущено на кошти фірми...» Без спонсорської підтримки не обійтися і художникам. Але, на картинах поряд із підписом автора ви не побачите ім'я мецената.

Про те, як живуть майстри пензля, розповідає викладач Луганської художньої школи, член Спілки художників України Сергій БУГОРКОВ.

—Картини навіть відомих, обдарованих художників розкуповуються вкрай погано. Замовлення від держустанов практично не надходять. Раніше хоч на свята можна було оформити колону демонстрантів, прикрасити місто плакатами і панно, а тепер і цієї «халтури» немає.

Художники, одначе, працюють, багато хто — плідно. Але завдяки чому? Завдяки старим запасам пензлів, фарб, полотна і деревини для рамок і підрамників. Коли б не це...

А коли б не це, то навіть не довелося б говорити, що картини купують погано. Їх взагалі б не було. Якщо усе потрібне для роботи художнику доведеться купувати, то, прикиньте, скільки може коштувати картина. Коли тюбик найдешевшої фарби-білил коштує від семи гривень. А пензлі, грунтоване полотно, деревина...

Ми з художником Віктором Скубаком взялися до підрахунків. І з'ясували, що вартість лише матеріалів для картини невеликого розміру становить 100 гривень. Про вартість праці художника не кажу.

Досвідченого майстра рятують «підшкірні» запаси. А як бути початківцю? Адже він «зіпсує» купу дорогого художнього паперу, перетре «віник» пензлів, перш ніж щось путнє напише.

Отже, полку художників найближчим часом не прибуде? А скільки в цьому полку виявиться «відставників»? Тобто, досвідчених художників, які перестануть працювати не через причини природні, пов'язані з віком і хворобами, а через неспроможність придбати матеріали.

Становище літераторів, як не крути, все ж краще, ніж художників. Якщо ти не знайшов спонсора на видання книги, то можеш писати хоча б «у стіл», підтримуючи свою професійну форму в надії на кращі часи. А як бути художнику? Собівартість продукції, коли можна так висловитися, художника незрівнянно вища. А попит на неї, як не прикро, майже нульовий.

Єдине тішить: як не горять рукописи, так не щезнуть самобутні талановиті картини нинішніх знедолених Майстрів пензля.

Записав
Анатолій КОБЕЛЬНЮК.

Луганськ.

Відстав, бо зупинився. А зупинився, бо голодний

МОЗОК краще працює на голодний шлунок. І відкриття, трапляється, роблять знедолені генії. Чи є перспективи у забутої державою науки? Про це розмірковує кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри загальної експериментальної фізики Сумського державного університету Юрій ЛОПАТКІН. Стаж роботи вченого за фахом 25 років, він автор понад 50 наукових праць.

—З огляду на сучасну дійсність не віриться, що колись «лірики» і «фізики» всерйоз сперечалися, хто більше важить для суспільства. Нині така дискусія виглядала б щонайменше безглуздою, оскільки ні одні, ні другі, здається, взагалі не потрібні державі. Принаймні, нам, представникам науки, боляче, що інтелектуальна сфера, маючи в Україні великий творчий потенціал, добрі традиції, поступово деградує, втрачає свої здобутки. Але як можна будувати сильну, авторитетну у світі країну, не дбаючи про розвиток вітчизняної науки?

Мій колега, відомий учений-теоретик, фахівець у рідкісній галузі, до речі, глибоко патріотична людина, нещодавно гірко зізнався: «Може, ще рік і витримаю, а потім доведеться, мабуть, пакувати валізи».

І я його розумію. За кордоном науковцю пропонують гідно оплачувану роботу й усі умови для зростання професійного рівня. А що у нас? Я вже мовчу про кількамісячну заборгованість із зарплати. Це ще якось можна стерпіти, пережити. Значно важче відчувати моральний тягар, усвідомлювати безрадісні перспективи.

У науці як ніде справедливий постулат: зупинився —назавжди відстав. Навмисне чи ні, але в Україні багато зроблено і робиться, аби ми відстали від світового рівня. Дійшло до того, що, скажімо, для нашого університету неприпустимою розкішшю стало передплачувати спеціальні періодичні видання, поповнювати бібліотеку науково-технічною літературою. Вкрай необхідно оновити матеріальну базу лабораторій, передусім, комп'ютерний цех. Та на це бракує коштів. Що ж можна творити ізольовано від світового банку інформації, використовуючи застарілі технології?

Утім, навіть за таких несприятливих обставин творче життя ще не згасло: вчені плідно працюють. Здавалося, має бути режим найбільшого сприяння, аби їх винаходів було якнайбільше — адже це й престиж, й інтелектуальний капітал, котрий якщо не сьогодні, то завтра дасть цілком конкретну користь країні. Однак, щоб оформити авторське свідоцтво потрібно... заплатити чималі гроші. Тому частина ідей так і не потрапляє до державної скарбниці. А скільки цінних розробок знову ж таки через принижене становище їх авторів за безцінь потрапляє за кордон?

Усі ці проблеми, зрозуміло, бумерангом б'ють по якості підготовки фахівців у вузах. Ситуацію погіршує й те, що за першою хвилею скорочення професорсько-викладацького складу невідворотно накочується друга. Сумнівний виграш для бюджету сьогодні обернеться значно більшими втратами завтра. Складається враження, що керманичі нашої держави заклопотані лише поточними справами і мало дбають про майбутнє. Впровадження такої політики за браком коштів лише почасти є справедливим. Більше, як на мене, бракує вміння і бажання мудро розпорядитися тим, що є, виділити і розвивати пріоритетні напрями становлення держави, одним з яких, безсумнівно, є наука.

Ще один мій колега по університету кілька років «човникує». Базарні оборудки зробили його більш-менш забезпеченою людиною, але з вузом він не пориває — кілька годин на тиждень читає лекції. Сподівається з часом повернутися на круги своя. Він і усі ми живемо надією...

Записав
Віталій МАКСЮТЕНКО.

Сумська область.

Походи були різнобарвні. Але спокійні

(Початок на 1-й стор.).

Насамперед необхідність погоджених дій політичних сил усіх спрямувань, збереження представницьких органів — рад, недопущення перетворення землі на товар.

Націонал-демократичні сили цей день провели як траурний. Відбулися панахиди за жертвами тоталітарного режиму, лунали заклики відмінити 7 листопада як державне свято, вимоги відставки силових міністрів, які не можуть забезпечити безпеку громадян і ефективно боротися з мафією та корупцією. Лідер Руху В'ячеслав Чорновіл заявив про намір створити єдину коаліцію всіх націонал-патріотичних і демократичних сил для участі в наступних виборах.

Загалом, незважаючи на контрастність, вуличні маніфестації пройшли без ексцесів. За офіційними даними, по всій Україні вийшли на мітинги понад 100 тисяч чоловік, відбулося 317 мітингів, походів та демонстрацій в 279 населених пунктах. Для більшості українських громадян ці дні були просто вихідними.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА та Юрія ВЕНГЕРЕША.

Точка зору

Сертифікати вклали. До серванта

ПРИВАТИЗАЦІЯ *власності в АПК здійснюється відповідно до Закону України «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі». З його прийняттям процес приватизації у цій сфері прискорився. Наприклад, якщо на 1 квітня 1996 р. було приватизовано 46,6 відсотка цукрових заводів, то на початок жовтня — 88,5, молочних заводів — відповідно, 65 і 72, м'ясокомбінатів — 75 і 86,1, агросервісних підприємств— 54 і 77,6 відсотка.*

Як бачимо, процес приватизації в АПК йде до завершення. В той самий час більшість селян ще не використали своїх приватизаційних сертифікатів. Наприклад, у типовому сільськогосподарському Кагарлицькому районі Київської області одержали приватизаційні майнові сертифікати тільки 67 відсотків жителів. До того ж більшість цих сертифікатів «вкладені у власні серванти».

Гірка посмішка одного з жителів згаданого району спонукає до тривожних роздумів: чому селяни не використовують свого права на одержання належної їм частки державного майна?

На наш погляд, основна причина полягає у незнанні можливостей вигідного вкладання приватизаційних майнових сертифікатів. Не останню роль відіграє зневіра, що це принесе якусь матеріальну вигоду. І це не дивно: з огляду на дії трастових компаній та перекупників.

То куди селянин може вкласти свій приватизаційний майновий сертифікат сьогодні? Є декілька можливостей. Скажімо, в ту саму трастову компанію. Втім, це ризиковано, а можливо, і безнадійно, на такий шлях він не піде.

Звичайно, можна продати свій сертифікат і перекупникові, але за безцінь, десь за десять гривень (а можливо, й менше), що в 50 разів нижче за його номінальну вартість.

Є ще сертифікатні аукціони. Але більшість торгів для власників сертифікатів закінчується невдачею. Наприклад, на аукціонах підприємств целюлозно-паперової промисловості України фактична вартість сертифікатів була нижча за їх номінал у 18—22 рази, Полтавського алмазного заводу — в 60 разів, Київського молочного заводу № 3 (м. Вишневе) — в 13.

Коментарі тут зайві. Залишається, на наш погляд, один, найбільш вигідний для селян, шлях: вкласти свої приватизаційні майнові сертифікати в переробне або агросервісне підприємство, 51 відсоток акцій яких згідно з чинним законом передається безкоштовно недержавним сільськогосподарським підприємствам, з розміщенням приватизаційних майнових сертифікатів, а також власних коштів компенсаційних сертифікатів працівників сільськогосподарських підприємств і прирівняних до них осіб.

У тому самому Кагарлицькому районі, скажімо, зараз приватизують цукровий завод. Останніми роками він працював на умовах оренди і викупив 38 відсотків майна. Згідно з планом приватизації решта майна розподіляється так: 10 відсотків тимчасово залишається у власності держави, 11,5 — викупловують працівники заводу і прирівняні до них особи за приватизаційні майнові сертифікати та власні кошти, 78,5 відсотка майна передається сільськогосподарським працівникам. Між аграрними підприємствами акції на це майно розподіляються пропорційно до кількості поставлених на переробку цукрових буряків.

Вартість майна заводу, яке передається сільськогосподарським товаровиробникам, становить 3,6 млн. гривень. А це означає, що 7218 сільських жителів району зможуть вкласти свої приватизаційні майнові сертифікати в це підприємство.

Люди мають знати: на сьогодні вкласти свій сертифікат у підприємства АПК найбільш вигідно. По-перше, тому, що вони одержать акції на повну номінальну вартість сертифіката на відміну від згаданих вище варіантів, коли сертифікат різко знецінюється.

По-друге, на ці акції вкладники зможуть одержати дивіденди, що цілком реально з огляду на заходи держави щодо створення ефективних умов функціонування АПК, пріоритетної сфери економіки нашої держави.

І, нарешті, з функціонуванням у повному обсязі вторинного ринку цінних паперів селяни зможуть у разі потреби продати свої акції і одержати належні кошти.

Вивчення попереднього досвіду і сучасного стану приватизації підприємств АПК дає всі підстави для висновку, що без грунтовної організаційної роботи на місцях люди можуть втратити тепер уже останній шанс на одержання частки державного майна.

На наш погляд, цю роботу доцільно здійснювати таким чином. Найголовніше — довести до відома кожного, хто ще не використав свого приватизаційного майнового сертифіката, що зараз ще є реальна можливість вкласти його у вигідну справу.

І останнє. Згідно з прийнятим Фондом державного майна порядком акціонування державного майна номінальна вартість однієї акції має становити лише 25 копійок. Тобто, вкладаючи приватизаційний майновий сертифікат, громадянин одержує навзамін аж 2000 акцій! Чи слід іти таким шляхом? Хіба не краще випускати акції номіналом, скажімо, 10—20 гривень, зекономивши, таким чином, багато коштів на 40—80-кратному скороченні випуску цінних паперів?

Слід урахувати також ту обставину, що акції, як і інші товари, піддаються впливу явища граничної корисності за умови, що даного товару в розпорядженні індивідуума є багато, а його вартість низька. Саме за таких обставин людина безболісно для себе може втрачати не одну одиницю такого товару, не дуже шкодуючи. Йдеться не лише про фізичну втрату акцій їхніми власниками, а й про те, що вказана обставина відбиватиметься на функціонуванні вторинного ринку цінних паперів. Є підстави вважати, що цей ринок може піддаватися нелогічним збуренням, це негативно позначатиметься на становищі власників таких акцій і на підприємствах, що здійснили їх випуск.

Навіть якщо зараз замість 2000 акцій громадянинові буде видаватися, як передбачено ФДМ, лише один документ, що засвідчує юридичне право цього громадянина на вказану кількість акцій, то це не розв'язує проблеми, а, навпаки, ускладнює її. Адже рано чи пізно громадянам потрібно буде видати належні їм акції. На свій розсуд вони зможуть усі свої акції або лише певну їх частину продавати або передавати у спадок. Без цього неможливий вторинний ринок цінних паперів, а значить, і неможливий рух акціонерного капіталу, без якого не зможе нормально функціонувати ринкова економіка.

Василь АНДРІЙЧУК,
Віталій НЕЛЕП,
доктори економічних наук;
Франціско ФЕРНАНДЕС,
експерт програми TACIS.

Ідемо в зиму

Порт з осені мріє про весну

ХОЧА Й РОБОТА *за суворих зимових умов його не страшить. Відтоді, як обрав, залишаючися державним підприємством, курс ринкових реформ.*

Не тільки, зрозуміло, Одеський морський порт волів би «обминути» зиму, одразу з осені «перестрибнути». Але навряд чи ще є суб'єкт господарської діяльності, де були б такі труднощі холодної пори року. Коли вкриваються льодовим панциром відкриті усім вітрам причали, устаткування на них, пришвартовані судна, а графік обробки останніх, незважаючи ні на що, диктує свої невблаганні терміни і темпи. Однак зими не «перестрибнути», а тому ще влітку начальник Одеського порту Микола Павлюк видав наказ, що містив і докладний перелік робіт, які треба до настання холодів виконати, і терміни їх завершення. Вказувалися і відповідальні особи, з яких за все можна було б спитати. Й відтоді питають — щотижня на спеціальних нарадах. Комусь підкажуть, комусь допоможуть, а комусь і «шию намилять».

Досить зазначити: готовність отих об'єктів уже на середину жовтня була майже стопроцентна. Особливої уваги, зважаючи на уроки минулої суворої зими, коли енергозабезпечуючі структури не виконували погоджені обмежувальні графіки й електроенергію нерідко вимикали, коли заманеться, нині надано підготовці енергетичного господарства. Приведені в порядок локальні, аварійні джерела електрозабезпечення, передбачено в разі потреби одержання електроенергії з суден, накопичено недоторканний запас палива. А ще — здійснено цілий ряд заходів щодо енергозбереження. Найперше —впровадженo прогресивну систему автоматичного обліку й розподілу енергії, яка дає можливість витрачати її якнайраціональніше. Такі системи в галузі поки що поодинокі, та досвід одразу помічено — Державний департамент морського і річкового транспорту України рекомендував його до поширення. Обіцяють значну економію електроенергії — до 20 відсотків—і локальні, так би мовити, заходи.

Щоб забезпечити готовність велетенського портового комплексу до нормальної роботи в зимових умовах, потрібні були чималі кошти. Ще три роки тому їх знаходили з великими труднощами. Нині особливих пристрастей навколо цього питання не виникало. Як же тут уникли фінансових проблем?

— А ми, — пояснює Микола Павлюк, — обрали досить поширений у ринково зорієнтованих країнах шлях залучення інвестицій приватних компаній, у тому числі іноземних.

Про реформаторську діяльність Павлюка та його команди можна, певен, писати книги. Ми ж спробуємо розшифрувати суть сказаного Миколою Пантелеймоновичем. Так ось, із розвалом Союзу вузько спеціалізований і відповідно оснащений Одеський порт (перевалка імпорту з великою питомою вагою навалочних і насипних вантажів обмеженої номенклатури займали до 80 відсотків загального обсягу суховантажних суден) раптом відчув, що наразився на економічні рифи. Обсяги вантажопотоків знизилися до такої межі, за якою почалася б криза у найтяжчих її формах з непрогнозованими наслідками. Слід було вживати екстрених заходів. Але яких? Кинулися, було, розіславши гінців по всіх усюдах, самотужки вербувати клієнтуру. Про результати тепер згадують з іронічною посмішкою: в 1992 році було укладено близько 170 угод на сумарний вантажопотік у 1260 тисяч тонн, тобто на одну угоду припадало лиш по 7 — 8 тисяч тонн вантажу.

Тоді й звернули увагу на зарубіжний досвід, конкретно — на так звану концепцію «портів третього покоління». Її особливість у тому, що діяльність забезпечується портовими співтовариствами. Зважаючи на умови, що на той час склалися, команда Павлюка вирішила створювати підприємства спільної діяльності (ПСД) на кшталт стивідорних компаній, аби об'єднувати зусилля порту й партнерів передусім на відродження й стабілізацію вантажних потоків. Отож, партнерів відшукували саме таких, які вже мали великі й усталені транзитні вантажопотоки. Тепер порт, урешті-решт, працює у найтіснішій співдружності з сімома спільними, створеними українськими й іноземними партнерами, підприємствами. Порт, коли коротко, надає інфраструктуру, його партнери беруть на себе перевантажувальний процес та придбання додаткових технічних засобів. Причому витрати на інфраструктуру порту, що використовується у спільній діяльності, на відновлення й модернізацію устаткування в рівних частках несуть порт та його партнери. Й разом дбають вони про залучення клієнтури, якнайліпше її обслуговування. В результаті такої спільної діяльності з українсько-іноземними підприємствами «Айронімпекс—Україна», «Металзюкрейн Корп. Лтд», «Новолог», «Інтертермінал», «Бруклін—Київ», «Олімпекс—Купе» та «Серес—Україна» економічні показники роботи порту систематично поліпшуються. Досить зазначити, що за три останні роки вантажопотік зріс у три з лишком рази, а прибуток — у 86 разів!

Зрозуміло, звідки в Одеського порту гроші, зокрема на підготовку до зими?

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Пасажири пішки не ходитимуть, але про оселедці згадуватимуть

ЩОРАНКУ *десятки тисяч кіровоградців стають пасажирами. Одні ловлять таксі, інші — маршрутки та автобуси з написом «Оренда». Та більшість терпляче очікують тролейбуса.*

Нині в місті це найдешевший вид громадського транспорту. Тому на запитання щодо проблем, які вирішуватиме колектив державного комунального підприємства «Кіровоградeлектротранс» наступної зими, його директор Анатолій Тетера відповів просто: проблему грошей. І пояснив:

— Ми половину пасажирів возимо безплатно. А з нас ще й знімають щодня виручку до Пенсійного фонду. Не вистачає грошей на зарплату, на ремонт рухомого складу.

За нормою чотири роки середній вік кіровоградського тролейбуса становить 10. Нещодавно «Кіровоградeлектротранс» отримав новий прейскурант на ремонтні роботи, згідно з яким, наприклад, третій ремонт однієї машини коштує 250 тисяч гривень. За такі гроші, як стверджує директор, можна купити нову. Тому колектив вирішив «лікувати» тролейбуси у своїй майстерні.

Схожі проблеми і в автобусному та таксопарках. Але начальник відділу транспорту і зв'язку міськвиконкому Микола Тригубенко повідомив, що міська влада робить усе можливе для того, щоб взимку пасажири, чекаючи транспорт, не мерзли на зупинках.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

ВІВТОРОК, 12 листопада

УТ-1

06.00 Програма передач.
06.05 Доброго ранку, Україно!
08.00 Телесеріал «Династія».
09.00 Україна сьогодні.
09.30 Доброго вам здоров'я.
09.50 Богема.
10.15 Класика світового кіно. Фільм К. Сіндо «Голий острів» (Японія).
12.00 УТН.
12.10 Полудень.
12.55 «Таврійські ігри» представляють.
13.25 Олімп.
14.00 Закон є закон.
14.40—15.40 Національна Академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все—всім».
16.00 УТН.
16.20 Мультфільм.
16.30 Юнацьке ток-шоу «Вибрики».
17.00 Телефільм «Палаци Поділля».
17.20 Література студія. Поет Микола Сингаївський.
17.40 І тільки музика.
17.55 Закон є закон.
18.00 Професіональний бокс.
18.30 Акценти дня.
18.45 Фінансовий огляд.
19.00 УТН.
19.15 «Право». Тележурнал.
19.45 Телесеріал «Династія».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.35 Уряд звітує.
22.00 Б. Фонда у фільмі «Шкіряні куртки» (США).
23.50 Закон є закон.
23.55 УТН.
00.05 Колискова для дорослих.
00.15 Нічний канал. Й. Гайдн. Ораторія «Пори року». «Осінь».
00.55 Худ. телефільм «Кольє Шарлотти». 2 серія.

УТ-2

08.00 Телеанонс.
08.05 Вікна. Новини.
08.20 Закон є закон.
08.25 Шоу самотнього холостяка.
08.45 Худ. телефільм «Формула кохання».
10.15 Запитуйте — відповідаємо.
10.30 Худ. телефільм «Санта-Барбара».
11.25 Всеукраїнський телефестиваль для дітей та юнацтва «Всяка всячина».
11.40 Свічадо.
12.10 Камерний концерт. Твори композитора А. Затіна.
12.35 Худ. телефільм «Візит до Мінотавра». 1 серія.
13.50 Вікна. Новини.
14.00 Худ. телефільм «Візит до Мінотавра». 2 серія.
15.10 Мультфільм.
15.25 Закон є закон.
15.30 Всеперемагаючий голос віруючого.
17.00 Телеанонс.
17.05 Освітній канал для школярів. Українська література. Відгук про документальний фільм. Французька мова. Урок 11.
17.50 Дитячий кіножурнал «Пляма».
18.00 CNN. Новини.
18.30 Телесеріал «Закон».
19.00 Худ. телефільм «Санта-Барбара».
20.00 Вісті. Інформаційна програма.
20.30 Кажуть...
20.40 Добрий вечір! Свіжий погляд на історію. Про кіно.
21.30 Вікна. Новини.
21.50 Трибуна фракцій Верховної Ради України.
22.50 Телеанонс.
22.55 Канал «М».
23.15 Закон є закон.
23.20 Телесеріал «Лазар» (23.45 Вікна. Новини).

УТ-3

«ІНТЕР» - КДРТРК - ГРТ

7.00 Телеранок.
8.00 Інтерновини.
8.15 «Нова жертва». Серіал.
9.05 Прогноз погоди.
9.15 Худ. фільм «Людвиг». 2 серія.
10.00—19.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
10.00 За київським часом.*
16.45 Анонс.*
16.50 «Яблучко». *
17.00 Новини.
17.20 «Нова жертва». Серіал.
18.10 Година пік.
18.35 За київським часом. *
19.00 Тема.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Інформаційна програма «Час».
20.40 Телесеріал «Фараони у синьому».
21.25 Вгадай мелодію.
21.55 Інтерновини.
22.10 Прогноз погоди.
22.15 Футбол. Огляд чемпіонату Англії.
23.10 Маленькі історії. Арт-обстріл.
23.30 Музичні новини «БІЗ ТБ».
23.45 Інтерновини.
0.00 Прогноз погоди.

СЕРЕДА, 13 листопада

УТ-1

06.00 Програма передач.
06.05 Доброго ранку, Україно!
08.00 Телесеріал «Династія».
09.00 Фінансовий огляд.
09.15 Господарем на землі.
09.45 Артмайдан.
10.15 Б. Фонда у фільмі «Шкіряні куртки» (США).
12.00 УТН.
12.10 Білий град.
12.40 Хочу стати зіркою.
13.00 Вулик пана Савки.
13.15 До днів культури Казахстану в Україні. Кінорежисер Сатипалди Наримбетов.
13.50 Закон є закон.
14.40—15.40 Національна Академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».
16.00 УТН.
16.15 Мультфільм «Незвичайні пригоди мушкетерів».
17.30 Закон є закон.
17.35 Дунайські пейзажі.
17.50 Акценти дня.
18.00 Телефільм «Мелодії осені».
18.10 Від «Перехрестя» — до успіху.
18.40 УТН.
18.50 Баскетбол. Кубок Ронкетті. «Козачка-ЗАЛК» (Запоріжжя) — БСЕ (Угорщина). 2 тайм.
19.30 Спорткур'єр.
19.45 Телесеріал «Династія».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.45 Обличчя третього тисячоліття. Шоу-конкурс моделей.
22.35 УТН.
22.35 Територія «Дансь.
00.05 Колискова для дорослих.
00.15 Нічний канал. Мультфільм-опера «Турандот».

УТ-2

08.00 Телеанонс.
08.05 Вікна. Новини.
08.20 Закон є закон.
08.25 Вітражі.
08.45 Бізнес-форум.
09.45 Прогноз погоди.
09.50 Телеанонс.
09.55 Господар дорогоцінних надр.
10.30 Худ. телефільм «Санта-Барбара».
11.25 Всеукраїнський телефестиваль для дітей та юнацтва «Хочу ще!»
11.40 З концертів фестивалю «Таврійські ігри-95». В. Маркін.
12.25 Мультфільм.
12.35 Док. телефільм «Рід».
12.55 Лялькова вистава «Івасик-Телесик».
13.45 Телеанонс.
13.50 Вікна. Новини.
14.00 Худ. телефільм «Візит до Мінотавра». 3 серія.
15.20 Телеанонс.
15.25 Закон є закон.
15.30 Всеперемагаючий голос віруючого.
17.00 Телеанонс.
17.05 Освітній канал для школярів. Рідна мова. Історія України. Культура Київської Русі.
17.45 Дитячий кіножурнал «Пляма».
17.55 Телеанонс.
18.00 CNN. Новини.
18.30 Телесеріал «Закон».
19.00 Худ. телефільм «Санта-Барбара».
20.00 Вісті. Інформаційна програма.
20.30 Кажуть... По ділу.
20.40 Комп'ютер Х.
21.10 На всі боки.
21.30 Вікна. Новини.
21.50 Трибуна фракцій Верховної Ради України.
22.50 Телеанонс.
22.55 Канал «М».
23.15 Саундпарк.
23.45 Вікна. Новини.
00.00 Кодекс.
00.15 Сезон. Міжнародний туристичний огляд.
00.35 Закон є закон.

УТ-3

«ІНТЕР» - КДРТРК - ГРТ

7.00 Телеранок.
8.00 Інтерновини.
8.15 «Нова жертва». Серіал.
9.05 Прогноз погоди.
9.15 Худ. фільм «Людвиг». 3 серія.
10.00—19.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
10.00 За київським часом.*
16.35 Анонс.*
16.40 Музичний маршрут.*
17.00 Новини.
17.20 «Нова жертва». Серіал.
18.10 Година пік.
18.35 За київським часом.*
19.00 «У пошуках втраченого». Іван Переверзєв.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Інформаційна програма «Час».
20.40 Н. Андрейченко та П. Кадочников у фільмі «Сибіріада». 1 серія.
22.05 Інтерновини.
22.20 Прогноз погоди.
22.30 Серіал «Фараони у синьому».
23.15 Музичні новини «БІЗ ТБ».
23.30 Інтерновини.
23.45 Прогноз погоди.

ЧЕТВЕР, 14 листопада

УТ-1

06.00 Програма передач.
06.05 Доброго ранку, Україно!
08.00 Телесеріал «Династія». Заключна серія.
09.00 «Право». Тележурнал.
09.30 Док. фільм «На цвинтарі розстріляних ілюзій».
10.00 Карусель і капуста.
10.10 Худ. фільм «Собачий бенкет».
12.00 УТН.
12.10 Полудень.
12.55 Тарасові шляхи. «Тепер іду я без дороги».
13.50 Серія «Палетт». Анрі де Тулуз-Лотрек. «Легенда кінця століття».
14.30 Закон є закон.
14.40—15.40 Національна Академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все—всім».
16.00 УТН.
16.15 До Днів Казахстану в Україні. Концерт учасників дитячого фестивалю «Еңші балапан».
16.35 Лего-експрес.
17.20 Закон є закон.
17.25 І тільки музика.
17.35 Акценти дня.
17.45 Фінансовий огляд.
18.00 Телесеріал «Інвестиційна історія».
18.30 Зворотний зв'язок. Зустріч керівників телебачення, радіо і зв'язку України з телеглядачами. У перерві — 19.00 УТН.
19.45 Телесеріал «Династія. Примирення». 1 серія.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.40 Наш час.
21.45 Премія «Оскар». А. Шварценеггер у фантастичному бойовику «Термінатор-2» (США).
00.40 УТН.
00.55 Нічний канал. Худ. телефільм «Кольє Шарлотти». 3 серія.

УТ-2

08.00 Телеанонс.
08.05 Вікна. Новини.
08.20 Закон є закон.
08.25 Комп'ютер Х.
08.55 Пізнаємо світ — світ пізнає нас.
09.25 Док. телефільм «Щастя Кіндрата Лохвицького».
09.45 Енергозбереження в Україні.
10.00 Альтернатива.
10.30 Худ. телефільм «Санта-Барбара».
11.25 Круті новини.
11.40 Шкільний екран. 9 кл. І. Котляревський «Наталка Полтавка».
12.10 Футбол. Кубок України. 1/4 фіналу. «Шахтар» —«Ворскла». 2 тайм.
12.55 Док. телефільм «Космач».
13.25 Село: поле надії.
13.45 Телеанонс.
13.50 Вікна. Новини.
14.00 Худ. телефільм «Візит до Мінотавра». 4 серія.
15.10 Дитячий кіножурнал «Пляма».
15.20 Прогноз погоди.
15.25 Закон є закон.
15.30 Всеперемагаючий голос віруючого.
17.00 Телеанонс.
17.05 Освітній канал для школярів. Історія України. Київ очима дітей. Передача 1. Німецька мова. Урок 8.
17.40 Прогноз погоди.
17.45 Запитуйте — відповідаємо.
18.00 CNN. Новини.
18.30 Телесеріал «Закон».
19.00 Худ. телефільм «Санта-Барбара».
20.00 Вісті. Інформаційна програма.
20.30 Кажуть...
20.40 Добрий вечір! Генії третього роду. Тлумачення снобачень.
21.30 Вікна. Новини.
21.50 Трибуна фракцій Верховної Ради України.
22.50 Канал «М».
23.10 Баскетбол. Ліга чемпіонів. Жінки. «Динамо» (Київ) — «Вупперталь» (Німеччина).
23.50 Вікна. Новини.
00.05 Постскриптум.
00.25 Фешн-клаб.

УТ-3

«ІНТЕР» - КДРТРК - ГРТ

7.00 Телеранок.
8.00 Інтерновини.
8.15 «Нова жертва». Серіал.
9.05 Прогноз погоди.
9.15 Худ. фільм «Людвиг». 4 серія.
10.00—19.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
10.00 За київським часом.*
16.50 Єралаш.*
17.00 Новини.
17.20 «Нова жертва». Серіал.
18.10 Година пік.
18.30 Анонс.*
18.35 За київським часом.*
19.00 Дивовижні історії в програмі «Моя родина».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Інформаційна програма «Час».
20.40 «Сибіріада». 2 серія.
22.05 Інтерновини.
22.20 Прогноз погоди.
22.30 Телесеріал «Фараони у синьому».
23.15 Музичні новини «БІЗ ТБ».
23.30 Інтерновини.
23.45 Прогноз погоди.

П'ЯТНИЦЯ, 15 листопада

УТ-1

06.00 Програма передач.
06.05 Доброго ранку, Україно!
08.00 Телесеріал «Династія. Примирення». 1 серія.
09.00 Фінансовий огляд.
09.15 Телефільм «Яйце динозавра».
09.45 Канал «Франс Ентернасіональ» представляє. Рок-легенда «Лед Зеппелін».
10.45 Худ. телефільм «Малюк і вітівники».
12.00 УТН.
12.10 Телефільм «За українським часом» («Укртелефільм»).
13.00 Серце віддаю людям.
13.35 Гра в класики.
14.10 Закон є закон.
14.40—15.40 Національна Академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».
16.00 УТН.
16.20 «Перлини сезону». Херсонські етюди.
17.10 Палітра. Іван Марчук.
17.30 Закон є закон.
17.35 Зелена книга.
18.05 До Днів культури Казахстану в Україні. Співає А. Мейрбеков.
18.25 Планета Футбол.
18.45 Акценти дня.
19.00 УТН.
19.15 П'ятий кут.
19.45 Телесеріал «Династія. Примирення». 2 серія.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.40 Наш час.
21.45 Телесеріал «Поліцейський з Лос-Анджелеса». 9 серія.
22.45 «Проти ночі». Програма неполітичних новин.
23.15 Музична програма «Меломанія» представляє Михайла Баришникова на Бродвеї.
00.20 Спорткур'єр.
00.30 Закон є закон.
00.35 УТН.
00.45 Колискова для дорослих.
00.55 Нічний канал. Худ. фільм «Жінка дня».

УТ-2

08.00 Телеанонс.
08.05 Вікна. Новини.
08.20 Закон є закон.
08.25 Фешн-клаб.
08.55 Олександра.
09.25 Шоу довгоносиків.
09.55 Гонки на виживання.
10.25 Телеанонс.
10.30 Худ. телефільм «Санта-Барбара».
11.25 На всі боки.
11.45 Камертон душі.
12.15 Док. телефільм «Малий лебідь».
12.35 Худ. фільм «Сім годин до загибелі».
12.45 Телеанонс.
13.50 Вікна. Новини.
14.00 Худ. телефільм «Візит до Мінотавра». 5 серія.
15.15 Телеанонс.
15.20 Прогноз погоди.
15.25 Закон є закон.
15.30 Всеперемагаючий голос віруючого.
17.00 Телеанонс.
17.05 Освітній канал для школярів. Історія України. Київ очима дітей. Передача 2. Англійська мова. Урок 11.
17.55 Прогноз погоди.
18.00 CNN. Новини.
18.30 Телесеріал «Закон».
19.00 Худ. телефільм «Санта-Барбара».
20.00 Вісті. Інформаційна програма.
20.30 Кажуть...
20.40 Добрий вечір! Гумористичний дайджест.
21.30 Вікна. Новини.
21.50 Трибуна фракцій Верховної Ради України.
22.50 Телеанонс.
22.55 Бізнес-форум.
23.25 Канал «М».
23.45 Вікна. Новини.
00.00 Закон є закон.
00.05 Музичний простір.

УТ-3

«ІНТЕР» - КДРТРК - ГРТ

7.00 Телеранок.
8.00 Інтерновини.
8.15 «Нова жертва». Серіал.
9.05 Прогноз погоди.
9.15 Худ. фільм «Людвиг». 5 серія.
10.00—18.45 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
10.00 За київським часом.*
17.00 Новини.
17.20 «Нова жертва». Серіал.
18.15 Анонс.*
18.20 За київським часом.*
18.45 Поле чудес.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Інформаційна програма «Час».
20.40 Л. Гурченко та М. Михалков у фільмі «Сибіріада». 3 серія.
22.15 Інтерновини.
22.30 Прогноз погоди.
22.40 Спорт-тайм.
23.05 Музика на «Інтерканалі».
23.30 Аспекти.
23.50 Худ. фільм «Небезпечні скачки».

СУБОТА, 16 листопада

УТ-1

07.30 Програма передач.
07.35 Гімнастика.
07.45 Блага вість з Ріком Реннером.
08.15 Фестиваль «Золоте курча». Короткометражні фільми «Пізній світанок», «Дивак», «Контакти».
09.15 Рідна мова.
09.30 Україна сьогодні.
10.05 Доброго вам здоров'я.
10.35 Закон є закон.
10.40 Телесеріал «Інвестиційна історія».
11.10 Щотижня.
11.25 Дзвони Чорнобиля.
12.00 До Днів культури Казахстану в Україні. Естрадний концерт.
12.30 Реальність неможливого.
13.00 Дискусії лідерів.
13.30 Серія «Палетт». Рафаель. «Портрет друга».
14.05 Відкриття Днів культури Казахстану в Україні. Відеозапис з Палацу культури «Україна» від 14.11.96 р.
15.35 Календар українця.
16.00 УТН.
16.10 Телесеріал «Перші поцілунки».
17.10 Док. телесеріал «Згадаймо ті роки». Фільм 11 — «1954 рік».
18.10 Вулик пана Савки.
18.25 Вікно в Америку.
19.00 УТН. Регіони.
19.15 Монітор. ТБ про ТБ.
19.45 Прем'єра телесеріалу «Сімейні війни». 1 серія.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.40 Наш час.
21.45 Інформаційно-розважальна програма «Телеманія».
23.15 Закон є закон.
23.20 Канал «Франс Ентернасіональ» представляє. Концерт МСМ.
00.15 УТН.
00.25 Колискова для дорослих.
00.35 Нічний канал. Кіно не для всіх. З. Кінг представляє фільм «Щоденник дівчини у червоних черевичках» (США).

УТ-2

08.00 Телеанонс.
08.05 Вікна. Новини.
08.20 Закон є закон.
08.25 Телесеріал «Беверлі Хілз».
09.20 Остання з могікан.
09.50 Національна ліга професіонального боксу представляє. Бій за звання чемпіона. Р. Мінгалеєв (Україна) — М. Сангарі (Франція).
10.20 Прогноз погоди.
10.25 Телеанонс.
10.30 Худ. телефільм «Санта-Барбара».
11.25 Саундпарк.
11.55 Клуб 700.
12.25 Телесеріал «Лазар».
13.20 Футбол як футбол.
14.20 Худ. телефільм «Не залишай...» 1 серія.
15.30 Парламентський вісник.
16.30 Закон є закон.
16.35 Круті новини.
16.50 Реп-обойма.
17.20 Телеанонс.
17.25 Телеспортарена.
17.45 Всеукраїнський телефестиваль для дітей та юнацтва. «Хочу ще!»
18.00 CNN. Новини.
18.30 Мультсеріал «Родина Адамсів».
19.00 Параграф.
19.30 Відкритий мікрофон.
19.40 Місто.
20.00 Вечірні розваги для дорослих.
20.30 КІН. Культурологічний тижневик.
21.00 Хіт-рік.
21.30 Вітражі.
22.20 Закон є закон.
22.25 Шоу довгоносиків.
22.55 Худ. фільм «Вторгнення».
00.25 Нічний канал «М».

УТ-3

«ІНТЕР» - КДРТРК - ГРТ

8.30 Автомобіль і я.
8.45 Домашня бібліотека.
9.00 Інтерновини.
9.15 Прогноз погоди.
9.25 Маленькі історії. Арт-обстріл.
10.00 Ранкова пошта.
10.40 Смак.
11.00 Музика на «Інтерканалі».
11.20 Гостросюжетний фільм «Комітет 19-ти». 1,2 серії.
14.00—17.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Бумеранг.
14.50 «Союзмультфільм» представляє.
15.45 Тема тижня.*
16.00 Єралаш.*
16.10 Словаччина: рік з Дмитром Павличком.*
16.40 За київським часом.*
17.00 Дітлахи.
17.20 Мультсеріал «Ведмедики з Бернстайну».
17.45 Дитячий серіал «Вішбон».
18.15 Щасливий випадок.
19.15 Мелорама.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Інформаційна програма «Час».
20.50 «Сибіріада». 4 серія.
22.15 Інтерновини.
22.30 Прогноз погоди.
22.45 Фільм С. Лі «Лихоманка в джунглях».
01.25 Прогноз погоди.

НЕДІЛЯ, 17 листопада

УТ-1

07.30 Програма передач.
07.35 Гімнастика.
07.45 Мультфільм на замовлення.
08.45 До Днів культури Казахстану в Україні. Жанія Аубакирова запрошує.
09.15 Закон є закон.
09.20 Всесвітній спортивний огляд «Жиллетт».
09.50 Служу народу України!
10.20 Юнацьке ток-шоу «Вибрики».
10.50 Село і люди.
11.20 Музичні вітання працівникам сільського господарства.
11.50 Лего-експрес.
12.40 «Кіноностальгія» представляє О. Єфремова у фільмі «Бережись автомобіля».
14.40 Ігрове шоу «Ключі від форту Буайяр».
16.00 УТН.
16.10 Футбол. Чемпіонат України. «Динамо» —«Дніпро». У перерві — 17.00 Спортлото України.
18.00 Телесеріал «Перші поцілунки».
19.00 УТН.
19.10 Док. телесеріал «Кримінальна Росія». Фільм 11 —«Справа Ларіонова. Кривавий перерозподіл».
19.40 Телесеріал «Сімейні війни». 2 серія.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 «Післямова». Інформаційно-аналітична програма.
21.50 Наш час.
21.55 Г. Хазанов у комедії «Маленький гігант великого сексу».
23.40 Закон є закон.
23.45 Спорткур'єр.
23.55 УТН.
00.05 Сьогодні — Міжнародний день студентів. Всеукраїнський молодіжний фестиваль «Перлини сезону».
01.05 Колискова для дорослих.
01.15 Нічний канал. Худ. телефільм «На припоні біля злітної смуги».

УТ-2

08.00 Телеанонс.
08.05 Худ. фільм «Вторгнення».
09.35 Закон є закон.
09.40 Акваторія.
10.00 Директорський корпус.
10.30 Гран-прі з мотогонок.
10.50 Життєві жарти.
11.20 Телеанонс.
11.25 Україна аграрна.
11.40 Крила.
12.00 Недільна ранкова проповідь.
12.30 Життя серед життя.
13.00 З концертів фестивалю «Таврійські ігри-95». Гурт «Скрябін».
13.20 Телеанонс.
13.25 Прогноз погоди.
13.30 Спортивні новини.
14.00 Худ. телефільм «Не залишай...» 2 серія.
15.10 Італійський футбол.
16.10 У світі гонок.
16.40 Сезон. Міжнародний туристичний огляд.
17.00 Яхад.
17.30 Свічадо.
18.00 CNN. Новини.
18.30 Мультсеріал «Родина Адамсів».
19.00 Альтернатива.
19.30 КВК-96. Друга півфінальна гра.
20.30 Вікна у світ. Міжнародна програма.
21.00 Моветон.
21.30 Телесеріал «Беверлі Хілз».
22.30 Гонки на виживання.
23.00 Закон є закон.
23.05 Худ. фільм «Диво в глухомані».
00.40 Футбол. Чемпіонат України. «Карпати» — «Ворскла». 2 тайм.

УТ-3

«ІНТЕР» - КДРТРК - ГРТ

8.30 Музика.
9.00 Інтерновини.
9.15 Авторська програма Д. Крилова.
9.30 Доки всі вдома.
10.10 Ранкова зірка.
11.00 Дитячий серіал «Вішбон».
11.30 Дітлахи.
11.45 Мультсеріал «Ведмедики з Бернстайну».
12.10 Крізь тернії.
12.30 Підводна одісея команди Кусто.
13.25 Сміхопанорама.
14.00—17.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Зірки опери. Хосе Каррерас.
15.10 Клуб мандрівників.
15.55 Музичний маршрут.*
16.15 Київські мініатюри.*
16.40 Автоновини. *
17.00 Інтерновини.
17.10 Ігри світу.
18.00 Л. Гурченко в музичній програмі «Що знає про кохання кохання».
19.00 Інформаційно-аналітична програма «Вісті тижня».
19.35 Прогноз погоди.
19.40 КВК-96. Півфінал.
21.50 Концерт Ф. Киркорова. 3,4 частини.
22.30 Трилер «Мис страху».
0.30 Інтерновини.
0.40 Прогноз погоди.

(Друкується з комп'ютерного набору агентства Укрінформ).

У номер

● *Львів*

Багатьох уже немає

У вихідні відбулися урочистості, присвячені двадцятиріччю заснування Української Гельсинської групи — правозахисної, нелегальної тоді політичної організації. У мітингу біля оперного театру та у святкуванні у філармонії взяли участь народні депутати України, депутати обласної і міської Рад. На жаль, багатьох засновників Гельсинської групи уже немає серед нас.

● *Чернігів*

Тоді спалили гетьманську столицю

У Батурині вшановано пам'ять жертв погрому в листопаді 1708 року, влаштованого двадцятитисячною армією Петра I, яка спалила гетьманську столицю і винищила її мешканців за прагнення жити у вільній Україні. Панахиду біля символічного кургану-могили за невинно убієнними відправив настоятель чернігівської церкви святих Михайла і Федора отець Олег.

● *Рівне*

Страшно

Трагічно закінчилося бажання 19-річної мами показати немовля родичам, які прийшли її провідати до пологового будинку в Сарнах. Щоб батько краще розгледів дитину, молода породілля висунула її з розчиненого вікна і не втримала...

Голос чеченського барда обірвали в Україні

8 листопада в Одесі вбито відомого чеченського барда — співця незалежності Ічкерії Імама Алімсултанова та двох членів його творчої групи — Абу Язита Шаїпова і Біслана Омарова. «Інтер-новини» поквапилися пояснити це вбивство «внутрішньочеченськими розбірками». Та загибелі не мали ділових, а тим більше кримінальних зв'язків і до Одеси прибули з творчими клопотами.

Близько 19 години в двері квартири по Адміральському проспекту, де тимчасово зупинилися артисти, постукало двоє невідомих. Їм відчинили. «Гості» ввірвалися в кімнату і впритул розстріляли трьох чоловік. За щасливим збігом уцілів четвертий — він був у ванні. За його словами, вбивці вбігли в квартиру з вигуком: «Ложись!» і втекли після того, коли впевнилися, що справді вбито Імама Алімсултанова.

Пісні Імама знає весь Кавказ. Вони — символ чеченської нації, її незламного духу свободи. Під російськими бомбами і прицільним вогнем артилерії — на позиціях, у підвалах і госпіталях лунав красивий і мужній голос артиста. Я бачила, як непомітно витирав сльози старий ополченець, як на одному з концертів у Ведено Шаміль Басаєв низько вклонився співцеві, вшановуючи його мужність і честь — співати під кулями важче, ніж тримати в руках автомат. Імам Алімсултанов уцілів на палаючій землі Ічкерії, його голос обірвали на мирній українській землі. Очевидно, замовники теракту намагалися спровокувати протистояння між Україною та Чеченською Республікою, посіяти розбрат між нашими народами. Почерк злочину свідчить про заплановане і професіонально виконане вбивство. Представник президента ЧРІ в Україні Білан Мурзабеков не виключає, що за ним стоять російські спецслужби. Популярність Імама на Кавказі — причина його загибелі, вважають і члени Конгресу вайнахів України, це акт помсти всьому чеченському народові.

Справу розслідує прокуратура Одеської області. Хід слідства контролює Генеральна прокуратура. Вирішується питання про участь у розслідуванні представників департаменту держбезпеки ЧРІ. В Одесі створено громадський штаб сприяння розкриттю злочину. 11 листопада в Одесі відбулася траурна панахида. Тіла загиблих буде переправлено і поховано на Батьківщині.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Перехрестя доль

Ти та я, та ми з тобою...

Рита спочатку не хотіла, аби про неї писали. «Не бачу нічого особливого в своїй долі...» Анатолій лише посміхався. Якщо зовсім відверто, їдучи в гості до цієї сім'ї, готувалася почути якщо і не набридлі нарікання на труднощі нашого життя-буття, то принаймні і не: «Ми щасливі».

В Анатолія Яковенка все складалося «як у всіх»: уродженець Уманщини, він приїхав до столиці, працював на заводі ім. Антонова, одружився, заробляв на квартиру... Вісім років тому раптово померла його дружина Олена. Без матері залишилося двоє малят — старшенький Сергійко і Тетянка, тоді ще немовля. Спершу дітей хотіла забрати бабуся, але Анатолій без вагання вирішив: невже не справлюся сам?

Маргарита розповідає, що вперше побачила Анатолія, коли той приїхав до рідного села відвідати матір. Познайомилися, сподобалися одне одному і... розлетілися кожен влаштовувати своє життя. Може, взяли гору людські поговори й пересуди, мовляв, їй всього вісімнадцять, а він — удівець із двома малолітніми дітьми. Згодом вийшла заміж, недовго залишався самотнім і він, та, на жаль, обом не поталанило. «Не засуджую свою другу дружину, що потрібна була їй лише квартира, — каже Анатолій. — Ось тільки збагнув це пізно...»

Аби отримати довгождане власне помешкання і врешті-решт вибратися з дітьми з крихітної «гостинки», Анатолій поза роботою працював на будівництві. Там і спіткала його біда: якось не втримався й упав з другого поверху. Безжалісний діагноз — пошкодження хребта — прикував молодого чоловіка до інвалідної коляски. Однак у відчай не впав, а думав лише про дітей, яких треба виростити й поставити на ноги. Жив спочатку з матір'ю, а потім знову втрьох із малими. «А що там складного з дітьми?» — дивується моєму запитанню.

Рита, на той час також уже розлучившись із чоловіком, вирішила написати Толі. Більше року летіли у напрямі Київ—Умань—Київ листи-привіти, коли її мамі урвався терпець: «Годі псувати папір, дочко, їдь краще до нього, побач, що таке чоловік-інвалід та ще й з двома малими пуцьвірінками...» Поїхала.

Анатолій каже, що найменше проблем було з дітьми. Відколи Рита переступила поріг цього дому, між ними повне порозуміння. Тож не дивно, що називають її «мама». Хіба, може, Сергійкові було складніше, бо він ще пам'ятав Олену.

Маргарита: «Влаштувалася медсестрою на той же завод Антонова. Коли на роботі дізналися, що я вийшла заміж за інваліда, спершу лише знизували плечима, не розуміючи. Потому стали вихваляти на всяк лад, ніби мало не героїня. Я ж бо не бачу нічого дивного. Просто люблю його, люблю дітей, нам хороше і ми щасливі».

Можна було б ще чимало написати: що не забули про свого товариша на заводі, призначили соціальні виплати, подарували машину. І про повсякденні клопоти сім'ї Яковенків, які не оминають у цьому світі нікого. Та краще поставити крапку на простому Ритиному слові «люблю». Хіба не в ньому відповідь на всі наші численні нерозв'язні питання?

На знимку: сімейний портрет із сімейного архіву —Анатолій, Маргарита, Сергійко й Тетянка.

Юліана ШЕВЧУК.

Донецьк видасть «на-гора» 40 художників

З 18 листопада в Українському домі кияни та гості міста матимуть нагоду ознайомитися з творчістю сорока художників різних стилів і напрямів, які представлятимуть Дні культури Донецька в Києві. Завдяки цій виставці глядач очима майстрів пензля та полотна споглядатиме калейдоскоп життя шахтарського краю через призму реалізму, авангарду, сюра, постмодернізму...

Організатори цього художнього екскурсу Донбасом — Донецька міська рада, Перший український міжнародний банк, АТЗТ «Аскет» обіцяють багато приємних несподіванок у ці дні.

Ольга ВІТЕР.

Траурний марш з минулого

Під час будівництва нової автостоянки на вулиці Волкова на околиці міста було знайдено... близько ста останків кіровоградців, розстріляних у Велику Вітчизняну війну. Краєзнавці визначили, що в 1941-му, окупувавши місто, фашисти хапали людей переважно похилого віку, звозили їх до протитанкового рову і там розстрілювали. Нині за сприяння міськвиконкому та ряду громадських організацій останки невинних жертв перепоховано на валах колишньої фортеці Святої Єлизавети, де зведено меморіал загиблим захисникам міста.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

ПЕРШИЙ КАМІНЬ ЗАКЛАЛИ НЕ МИ

— Програма ООН «Розвиток та інтеграція Криму» розрахована не лише на депортованих громадян, а й на місцевих мешканців, які проживають поряд з репатріантами, — заявила координатор проекту Любов Хорич під час церемонії закладення першого каменя на місці майбутньої школи та медичної амбулаторії в селищі Кам'янка поблизу Сімферополя. Фінансуватиме будівництво уряд Норвегії, яка є однією з країн-донорів цієї програми. У події також узяли участь Надзвичайний і Повноважний Посол Норвегії в Україні Ойвінд Хордстеллен, прем'єр-міністр Криму Аркадій Демиденко, урядовці, громадськість.

Нині у Кам'янці та навколишніх селищах, де мешкають близько 16 тисяч осіб (з них майже 13 тисяч —кримські татари), немає елементарних умов життя. Тут чи не найвищі в автономії показники захворюваності та смертності населення. Окрім будівництва вищезгаданих об'єктів, у рамках програми ООН у селищі за рахунок уряду Швейцарії вже частково розв'язували проблему водопостачання, а за сприяння ЮНЕСКО відкрито молодіжний навчальний центр.

Володимир ПРИТУЛА.

Сімферополь.

Плакса-монстера цвіте і пахне

У фойє Рівненського поштамту зацвіла рідкісна в наших широтах рослина — монстера делікатесна. Її батьківщина — вологі тропічні ліси Південної Америки. Там монстеру ще називають листодеревом (певно з огляду на величезні вічнозелені листки), або ж плаксою. Річ у тім, що перед настанням хмарної чи дощової погоди або перед відлигою на кінчиках листків збираються краплі води. Як саме з'явилося це диво на поштамті?

— Маленькою рослиною я посадила його ще 1975 року, —розповідає Лариса Цвек, інженер з підготовки кадрів поштамту. — Через десять років монстера сягнула таких розмірів, що наша квартира стала для неї просто замала. Тож єдиним виходом було перевезти екзотичну рослину на роботу. І ось на 21-му році життя монстера вперше подарувала нам квітку.

На знімку: Лариса Цвек біля своєї улюбленої «плакси».

Фото Миколи ФОМЕНКА (Укрінформ).

Пірнання за музичними перлинами

Давно чернігівська земля не перебувала в такому емоційно-збудженому стані, як під час центральноукраїнського відбіркового туру молодіжного фестивалю «Перлини сезону». Журі, очолюване відомим бардом-піаністом Сергієм Шишкіним, було в захопленні від потужного творчого потенціалу початківців. Судді визначили найдостойніших у жанрах поп- і рок-музики, авторської пісні та співаної поезії, української народної пісні, розмовному, а також з театральної майстерності. Високий рівень учасників зумовив і те, що замість п'яти рок-гуртів до фіналу увійшли аж сім.

Організатори обіцяють, що підсумкового величезного гала-туру «Перлин сезону» слід чекати у столиці в листопаді.

Сергій НЕРЕТІН.

Чернігів.

Україна з ноттінгемського вікна

У Волинському краєзнавчому музеї відкрито виставку графіка з Ноттінгема Олега Островського, який народився на Тернопіллі, але прожив багато років в Іспанії, Італії, Англії. Навчався художник в Академії мистецтв у Мадриді. На виставці представлено твори майстра, присвячені різним країнам і часам. Роботи митця з української тематики об'єднані циклом «Україна назавжди».

Богдан БЕРЕКЕТА.

Луцьк.

Некоролівський прийом у Гімараєші

Португалія—Україна. 1:0 (0:0). Відбірковий матч чемпіонату Європи серед молодіжних команд.

1:0 Нуно Гомеш, 49.

Португалія: Іларіо, Руї Оскар, Соареш, Педро Емануель (Гаспар, 45), Сильва, Родолто, Філіпе, Карлітуш (Армандо, 88), Нуно Гомеш, Дані, Агостіно (Рожеріо, 82).

Україна: Шовковський, Колчин, Федоров, Поклонський, Яксманицький, Юрій Селезньов, Шищенко (Павлюх, 68), Богатир (Співак, 46), Сергій Селезньов (Баланчук, 76), Мороз, Гарас.

Попереджено Педро Емануеля, Сильву, Федорова, Гаспара, Шищенка.

Суддя Петер Джонс (Англія).

8 листопада. Гімараєш. Стадіон Д. Афонсо Генрікуш. 18 000 глядачів.

Ми не приховували здивування, дізнавшись, що у стотисячному Гімараєші — 30-тисячний красень стадіон. Це місто відоме не тільки клубом вищої ліги «Віторія» і палкою любов'ю до футболу місцевих мешканців. Воно має славну історію. Колись Гімараєш був першою столицею Португалії. Тут у XII сторіччі народився і був вінчаний на трон перший король португальців Афонсо Генрікуш, ім'я якого носить уже згаданий стадіон. Але його нащадки — футболісти молодіжної збірної — виявили негостинність до своїх українських однолітків і взяли реванш за вересневу невдачу на берегах Дніпра.

Гра була досить цікавою і динамічною. Наша команда в першому таймі дуже впевнено захищалася, перекриваючи коридори можливих атак португальців. Здавалося, як і в Києві, наші суперники після першого тайму втомилися. Але то було хибне враження. Саме на початку другої половини зустрічі господарі забили переможний гол. Карлітуш протяг м'яча правим флангом і гостро прострелив у центр нашого штрафного майданчика. А нападаючий клубу «Боавішта» Нуно Гомеш відправив м'яча у ворота. Хоча...

Після того, як було забито гол, Шовковський довго сперечався з арбітром.

— Чому? — запитали головного тренера нашої команди Олександра Іщенка.

— Намагаюся ніколи не коментувати дії арбітрів. Про той епізод можна говорити лише після перегляду відеозапису. Хоча всі наші хлопці одностайно стверджують, що Гомеш підіграв собі рукою. Хочу сказати про інший момент, коли ближче до кінця першого тайму ліктем в обличчя відверто вдарили Шищенка. За таке порушення покара одна — червона картка. Вдесятьох португальцям було б значно важче.

Хоча підкреслю, що помилки англійського арбітра не стали вирішальними. Перемогла команда, яка на сьогоднішній день трішки сильніша...

Португальські акорди «Марсельєзи»

Сказати, що вся Португалія жила матчем її національної збірної з нашими футболістами, значить, нічого не сказати. Вся країна сподівалася на реванш за невдачу в Києві. У день поєдинку центральний канал телебачення постійно транслював передачі, присвячені цій події. Між Лісабоном і Порто навели телеміст. У столиці був ведучий, а у студії в Порто — відомий футболіст Руї Агуаш. Були прямі вмикання з табору португальської команди, численні інтерв'ю з футболістами, їхнім наставником Артуром Жоржем, керівниками національної федерації. На телеекрані промайнули і київські сюжети. Показали НСК «Олімпійський» у Києві, відеозаписи розмов з українськими журналістами, тренером збірної Леонідом Буряком, який розповів про біду нашого футболу —великий відплив талантів до Росії. Одне слово, атмосфера підігрівалася поступово, але упевнено.

Наша команда готувалася в заміському готелі. А журналісти й інші члени делегації, серед яких були президенти і головні тренери окремих клубів вищої ліги, вмилися відносно теплою ще водою Атлантичного океану, побували в інших цікавих місцях. І також, кожний по-своєму, зрозуміло, готувалися до головної події.

Португалія—Україна. 1:0 (0:0). Матч відбіркового турніру чемпіонату світу.

1:0 Коуту, 58.

Португалія: Вітор Баїя, Жоао Пінту, Дімаш, Осеану, Коуту, Хелдер, Фігу, Жоао В. Пінту, Са Пінту (Бенту, 76), Руї Кошта (Консесау, 65), Фолья (Порфіріу, 46).

Україна: Суслов, Дмитрулін, Скрипник, Головко, Беженар, Попов, Максимов, Калитвинцев (Кривенцов, 60), Орбу (Косовський, 65), Єсін (Зубов, 46), Ребров.

Попереджено Попова, Са Пінту.

Суддя Лейф Сунделл (Швеція).

9 листопада. Порту. Стадіон ФК «Порту». 32 000 глядачів.

Коли ми приїхали на арену зустрічі, то в очі одразу впала одна, наполовину заповнена, трибуна, господарі якої, чоловіки у сорочках-вишиванках, розгортали українські державні прапори, а в повітря злітали кульки жовтого та синього кольорів. Було приємно, що представники української діаспори в Європі таки дотримали слова і приїхали повболівати за збірну України.

—Тут є мешканці Англії, Шотландії, Уельсу, Північної Ірландії, навіть трошки з Німеччини, — розповів нам кореспондент української програми Бі-Бі-Сі з Лондона Олег Раш.

Забігаючи наперед, повідомимо, що після фінального свистка українські футболісти підбігли до цього острівця симпатії й любові і на знак вдячності вклонилися.

Ну це, так би мовити, сентиментальні моменти. А на футбольному полі була жорстка і безкомпромісна боротьба. У першому таймі наші футболісти організували насичену оборону, позбавляючи оперативного простору стрімких і технічних суперників. Дуже вдало діяв Олег Суслов. Але ще тоді, коли у нас ніби виходило непогано, було помітно, що маємо проблеми в центрі захисту. Взагалі, як показали попередні матчі збірної, їй бракує стрижня: останнього захисника, опорного півзахисника і центрального нападаючого. Дехто може зауважити, що центрфорвард у нас є — Андрій Шевченко. Вірно. Але він захворів і лікарі не дозволили йому вийти на поле.

У перерві між таймами порозмовляли зі схожим на тевтонського лицаря Еріком Рутенмюллером — одним із тренерів збірної Німеччини, який виконував роль розвідника.

—Ваша команда чудово відбилася від наскоків португальців, грамотно перекрила всі зони. Захисники добре підстраховували один одного, — сказав він. —Однак цього замало, щоб добитися позитивного результату. Треба обов'язково зачепитися за м'яча і самим спробувати організувати контргру. Інакше буде кепсько...

На жаль, цей прогноз виправдався. На 58-й хвилині господарі виконали штрафний. Мимо м'яча махнув ногою Максимов, і Коуту миттю скористався подарунком. Щоправда, валити всю вину на бідолаху півзахисника не варто. Він, як з'ясувалося, просто посковзнувся. Але хіба Максимов мав бути на тому місці? А де, пробачте, поділися центральні захисники Головко і Беженар?

Намагання нашої команди налагодити якісь наступальні дії після пропущеного гола, на жаль, виявилися марними.

—Рахунком я не зовсім задоволений, — сказав після зустрічі Артур Жорж. — Хотілося забити більше. Але він по грі. Україна — дуже сильний суперник, з яким тепер рахуються всі.

Тренер подякував болільникам Порту за фантастичну підтримку. І висловив думку, що збірна має виступати не тільки в столиці, а «гастролювати» іншими містами країни.

Йожеф Сабо, як ніколи охоче, відповідав на наші запитання:

—Ми, на жаль, не вгадали зі стартовим складом. Як показали події, у першому таймі не вписувалися в гру «легіонери» Скрипник, Орбу. Від останнього чекали швидких атакуючих дій на флангі. Не найкращим чином діяв Калитвинцев. Не побачили його довгих, на 30-40 метрів, пасів. Іншими словами, з ансамблю випала ціла група виконавців. Ми чекали важкого поєдинку, але те, що наші гравці перегоріли, ще не ступивши на поле, було несподіванкою для нас, тренерів. Ми їх настроювали не тільки відсиджуватися в захисті, а й іти вперед, підбадьорювали вигуками під час матчу. Проте марно. Непогано підключилися до гри Зубов і Косовський, яких випустили на заміну. Та й вони не змогли врятувати становища. Європа сьогодні грає в зовсім інший футбол. Застосовується пресинг. Дозволяють не більше одного-двох дотиків до м'яча. Отож, слід робити висновки. А вішати носа не варто. Головні події в нашій групі ще попереду. У нас навіть дещо ліпше становище, ніж у португальців.

На стадіоні в Порту якийсь трубач весь час награвав мелодію «Марсельєзи» — гімну Франції, либонь, нагадуючи своїм футболістам, де відбудеться фінальна частина чемпіонату світу. Ту музику чули і наші футболісти. Гадаємо, що вони не полишили надій на французькі візи.

Цього ж дня в дев'ятій європейській групі було зіграно ще два поєдинки: Німеччина—Північна Ірландія — 1:1, Албанія—Вірменія — 1:1.

	І	В	Н	П	М	О
Португалія	4	2	1	1	5-2	7
Україна	3	2	0	1	3-2	6
Німеччина	2	1	1	0	6-2	4
Вірменія	4	0	3	1	3-7	3
Північна Ірландія	3	0	2	1	2-3	2
Албанія	2	0	1	1	1-4	1

Результати матчів в інших групах:

Група 1. Словенія—Боснія — 1:2, Хорватія—Греція -1:1. **Група 2.** Грузія—Англія — 0:2, Польща—Молдова — 2:1. **Група 3.** Швейцарія—Норвегія — 0:1, Азербайджан—Угорщина — 0:3. **Група 4.** Австрія—Латвія — 2:1, Шотландія—Швеція — 1:0. **Група 5.** Кіпр—Ізраїль — 2:0, Люксембург—Росія — 0:4. **Група 6.** Югославія—Чехія — 1:0. **Група 7.** Нідерланди—Уельс —7:1, Туреччина—Сан-Марино 7:0. **Група 8.** Ліхтенштейн—Македонія — 1:11, Ірландія—Ісландія —0:0.

Віталій СУДДЯ,
Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Гімараєш—Порту—Київ.

На знімках: на трибунах стадіону; боротьба за простір — Олександр Головко, Жоао В. Пінту та Хелдер.

Перша ліга пішла на канікули

Першість країни з футболу. Перша ліга. 22-й тур: Динамо-2 — Металіст — 2:1. Поліщук, 55, О. Венглинський, 87 — Карабута, 59. ЦСКА-2 — Дніпро —0:1. Шапошник, 65. Хімік С — Поліграфтехніка. 1:1. Мор. 4 — Максимов, 47. Металург Д — Металург Н —2:0. Петров, 75, 82. Нафтовик — Буковина — 1:0. Липинський, 7. Явір— Кристал — 2:0. Богач, 21, Снітко, 79. Шахтар — Зоря — 3:0. Волков, 6, Філіпенко, 14, з пенальті, Телешун, 45. Металург М —Сталь — 1:0. Борисенко, 68. ФК Львів — Волинь — 2:1. Лагойда, 73, Лапа, 88 — Шпирка, 9. Закарпаття —Верес — 2:2. Прудкий, 85, Романенко, 88 — Шишов, 31, Вознюк, 69. Поділля — СК Миколаїв — 2:2. Федорко, 39, з пенальті, 74 — Мартинов, 12, Бугай, 82. Хімік Ж — СК Одеса — 4:0. Никончук, 9, 51, Кашинський, 43, 82. **23-й тур:** ЦСКА-2 — Металіст — 0:0. Динамо-2 —Дніпро — 3:0. Белькевич, 70, Єсін, 85, Михайленко, 90. Хімік С — Металург Н — 3:2. Сушко, 13, Паламарчук, 51, з пенальті, 57 — Литвиненко, 2, Олійник, 67. Металург Д — Поліграфтехніка — 2:0. Осташов, 6, Севидов, 53. Нафтовик — Кристал — 4:1. Чорношевць, 10, 70, Шулятицький, 41, Леш, 85 —Пилипенко, 13. Явір — Буковина — 1:1. Богач, 10 — Мінтенко, 73, з пенальті. Шахтар — Сталь — 3:1. Пилипенко, 14, з пенальті, Барабаш, 34, Пантюхов, 72 — Ареф'єв, 57. Металург М — Зоря — 4:0. Ю. Гетьман, 27, 57, Андросов, 39, 56. ФК Львів — Верес — 3:0. Гурко, 48, Михайлов, 59. Лещук, 87. Закарпаття — Волинь — 3:1. Романенко, 12, Прудкий, 44, 42, з пенальті — Ларін, 75. Поділля — СК Одеса — 2:2. Сидоренко, 15, Маргіані, 89 — Димарчук, 33, Заворотнюк, 39. Хімік Ж — СК Миколаїв — 0:0.

Заключні два тури першого кола пройшли за явною перевагою господарів, які бажали залишити в пам'яті своїх прихильників добру згадку про себе на довгі зимові канікули. Особливо постаралися футболісти донецького і маріупольського «Металургів», котрі перемогли сильних суперників. Відпочивати ці команди будуть лідерами.

Звичайно, на старті першості ніхто не міг передбачити, що новачки відтіснять на другі ролі клуби, які тільки-но розпрощалися з вищою лігою. У заключних матчах лише миколаївцям удалося взяти два очка на виїзді, а «Волинь», «Зоря» і «Сталь» повернулися додому з «бубликами». Безсумнівно, керівники цих клубів докладуть усіх зусиль, щоб виправити в другому колі турнірне становище. Отже, на нас чекає весною цікаве продовження першості.

Поки що команди в турнірній таблиці розташувалися так: Металург Д — 53 очка, Нафтовик — 48, Металург М —45, Волинь і Сталь — по 41, СК Миколаїв — 40, Динамо-2 — 36, Зоря і Хімік Св — по 35, Металург Н — 33, ФК Львів — 32, Поліграфтехніка і СК Одеса — по 31, Буковина і Явір — по 30, Кристал — 28, Верес —27, Хімік Ж — 24, Шахтар — 22, Закарпаття — 20, ЦСКА-2 — 17, Металіст — 15, Дніпро — 13, Поділля —12.

Це не остаточне розташування, бо деякі клуби ще будуть догравати пропущені матчі.

ОГОЛОШУЄТЬСЯ КОНКУРС

на визначення основного виконавця робіт, пов'язаних із створенням програмно-технічного комплексу автоматизованої інформаційної системи Кабінету міністрів України

Заяви на участь у конкурсі приймають до 15 листопада 1996 року за адресою: 252008, Київ, вул. Грушевського, 12/2, з позначкою «Конкурс» або тел/факсом (044) 226-32-17.

За вихідними матеріалами щодо основних вимог до автоматизованої інформаційної системи і проектних рішень, інструкціями для учасників конкурсу та додатковою інформацією звертатися за тел. (044) 226-32-17.

Арбитражный суд Днепропетровской области (320090 г. Днепропетровск, пр. Кирова, 1) возбудил дело № Б2-166 о банкротстве Общества с ограниченной ответственностью «ШЕТЛ», юридический адрес: 320127 г. Днепропетровск, ул. 20 лет Победы, 37 кв. 100, р/с № 467467551 в КБ «Приватбанк».

Арбитражный суд Луганской обл. (348016, г. Луганск, пл. Героев Великой Отечественной войны, 3а) возбудил дела о банкротстве.

1. ЧП «Орка»: дело № 61/9б (349918, г. Лисичанск, кв. Молодежный, 1/45), р/с 1468649 в Лисичанском филиале НПК-Банка, МФО 304524.
2. ЧП «Континент»: дело № 62 /9б (349900, г. Лисичанск, ул. Кавказская, 16), р/с 000468721 в Лисичанском филиале НПК-Банка, МФО 304524.
3. 000 КФ «Сириус»: дело № 227/11б (349908, г. Лисичанск, ул. Одесская, 8), р/с № 467137 в Лисичанском отделении Укрсоцбанка, МФО 304096.
4. ЧП «Полином»: дело № 228/11б (349908, г. Лисичанск, завод «Строммашина») р/с 468466 в Лисичанском отделении Укрсоцбанка, МФО 304096.
5. МЧП «Олимп»: дело № 230/11б (349900, г. Лисичанск, ул. Ушакова, 5), р/с 1468504 в Лисичанском отделении Укрсоцбанка, МФО 304096.
6. ПКФ «Еспо-ЛТД»: дело № 231/11б (349900, г. Лисичанск, ул. Сурикова,4а), р/с 467506 в Лисичанском отделении Проминвестбанка, МФО 404416.
7. 000 «Славена ЛТД»: дело № 274/10б (349907, г. Лисичанск, кв. Дружбы Народов, 7/11), р/с 700467906 в Луганском филиале коммерческого Приватбанка, МФО 304795.
8. 000 «Киприан ЛТД»: дело № 276/10 б (349907, г. Лисичанск, кв. Дружбы народов, 7/11) р/с 700467605 в Луганском филиале коммерческого Приватбанка, МФО 304795.
9. 000 «Илона-Чемпион»: дело № 278/10б (349900, г. Лисичанск, ул. Ленина, 94), р/с 1467077 в Лисичанском отделении НПК-Банка, МФО 304524.
10. 000 «Агроремстрой»: дело № 280/10б (349920, г. Лисичанск, ул. Московская, 63), р/с 467852 в Лисичанском отделении Укрсоцбанка, МФО 304096.
11. ЧП «Деревянко и К°»: дело № 281/10б (349920, г. Приволье, ул. Чехова, 2/3, Лисичанский р-н Луганской обл.), р/с 468679 в Лисичанском отделении НПК-Банка, МФО 304524.

Претензии кредиторов и возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Автономной Республики Крым (333000, Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбудил дело № 34-I о признании банкротом сельскохозяйственного кооператива «Насса».

Юридический адрес: 334360, Автономная Республика Крым, пгт. Черноморское, ул. Белинского, 12. Расчетный счет 000461748 в Черноморском отделении Проминвестбанка, МФО 324526.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражным судом города Севастополя (Севастополь, пл. Восставших, 6, ком.18а) возбуждено дело о банкротстве МЧП «Мрия» (Севастополь, Балаклавский район, с. Терновка, ул. Ленина, дом 9, комната № 16, расчетный счет 1468837 в Проминвестбанке, МФО 324515, код 20708818), дело № 110/5.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования извещения.

Арбітражний суд Кіровоградської області порушив справи про банкрутство:
— приватного підприємства фірми «Геро» (Кіровоград, вул. К. Маркса, 31/36); р/р 000468596 в АПК «Інко», код 13770811, справа № 555/3;
— товариства з обмеженою відповідальністю «Іволга» (Кіровоград, вул. Добровольського, 11, кв.133); р/рахунок 467880 в ОД УСБ, код 13748177, справа № 507/3;
— товариства з обмеженою відповідальністю «Панбах-ЛТД» (Кіровоград, вул. Жадова, 7, кв.88); р/рахунок 467034 в КФБ «Аваль», код 13754769, справа № 506/3;
— товариства з обмеженою відповідальністю «Вульф і К°» (Кіровоград, вул. Тельмана, 11); р/рахунок 4467269 ОД УСБ, код 13760066, справа № 534/3;
— товариства з обмеженою відповідальністю «Друзі кіно» (Кіровоград, вул. Мелітопольська, 2); р/рахунок 1467819, код 13751038, справа № 554/3;
— науково-виробничого центру «Тріумф» (Кіровоград, вул. Орджонікідзе, 5, кв.302); р/рахунок 467042 в АКБ «Новий», код 13757934, справа № 535/3.
Майнові вимоги кредиторів подавати до арбітражного суду: вул. Луначарського, 29 у місячний термін з дня опублікування оголошення.

ADVANTIS серии II

ОШЕЛОМЛЯЮЩИЙ ЭФФЕКТ МОЩНОСТИ И ДИЗАЙНА

- Процессоры Intel Pentium®, чипсет Intel 430HX
- Корпус Middle Tower, конструктив ATX, безвинтовая технология
- Кэш-память 256K (Pipelined Burst), ОЗУ от 8 до 128 MB EDO
- Два независимых канала PCI IDE (до 16 MB/c в режиме PIO Mode 4 и Bus Mastering)
- 64-битная PCI-графика с 1MB видеопамяти или 3D-акселератор с 2MB (модели VX)
- Интегрированная аудиосистема Yamaha OPL3-SA - стерео, 16-бит, full duplex (модели EX/VX)
- Plug'n'Play, автоконфигурирование IDE; автокоррекция ECC
- Программное выключение питания (Soft Power -Off)
- MS Windows 95 рус., MS Internet Explorer 3.0, утилиты, игры
- Клавиатура и мышь PS/2, коврик, документация рус.
- Двухлетняя гарантия в Сервис-Центре "Квазар-Микро"

Широкий выбор мониторов ViewSonic с диагональю от 14" до 21"

НАШИ ДИЛЕРЫ:

Винница (0432) 354400; 357138
Днепропетровск (0562) 656468; 656582
Донецк(0622)1) 350961; 356503
2) 352893; 357229
Запорожье (0612) 429766
Керчь (06561) 33074
Кишинев (0422) 269676; 545303
Кременчуг (05366) 20520
Кривой Рог (0564)748428
Львов (0322) 271321
Николаев (0512) 343092; 500062
Одесса (0482) 288838; 256283
Ровно (0362) 221408; 265637
Севастополь (0692) 444555
Симферополь (0652) 226366
Сумы (0542) 271058; 272082
Тернополь (03522) 25954; 52581
Харьков (0572) 324437
Херсон (0552) 1) 263146
2) 263140; 229805
Хмельницкий (03822) 99706; 90034

Логотип Advantis является торговой маркой Корпорации Квазар-Микро. Логотип Intel Inside и Pentium являются зарегистрированными торговыми марками Intel Corporation. Логотипы Microsoft и Windows являются торговыми марками Microsoft Corporation. Логотип "The three birds" является торговой маркой ViewSonic Corporation.

2 ГОДА ГАРАНТИЯ · СЕРВИС · ПОДДЕРЖКА · ОБУЧЕНИЕ

КВАЗАР-Микро™
EXCELLENCE IN ELECTRONICS

Розничные продажи: (044) 544-1761 (три линии):
Оптовые поставки: (044) 544-1690;
Дилерский отдел: (044) 559-5892;
http:\\www.kvazar-micro.com

ЗАПАСНЫЕ ЧАСТИ для КамАЗа

коленчатый вал, шестерня КПП, втулка шкворня, сцепления в сборе, синхронизаторы КПП, вал первичный делителя, выжимной подшипник, пальцы реактивных штанг с вклад., пара шестеренчатая средн. моста.

ЧП «СПАРК», Киев, ул. Чаадаева, 3а (Борщаговка). Тел./факс: (044) 474-4177.

Предприятие МТС

реализует по низким ценам:

- **Грузовые автомобили ЗИЛ**
- **Двигатели, агрегаты, запчасти: КАМАЗ, ЗИЛ, ГАЗ-53, КРАЗ.**
- **Авто и с/х шины**

т\ф: (044) 211-41-79; 213-89-19

ПРОМКОМПЛЕКТ ПРЕДЛАГАЕТ

МАГАЗИН ул.Вышгородская,20/1 Тел.(044)430 0455

Трубопроводная арматура, сантехника, газосварочное оборудование, газовые и водяные счетчики, инструменты.

Приглашаем на выставку "Коттедж-96" с 11 по 15 ноября

© РИА "Эларт"

В МИРЕ САНТЕХНИКИ (044) 435 7821; 435 6988; 435 6003

Шановні читачі!
Міністерство юстиції України з січня 1997 року вперше розпочне випуск принципово нового видання — журналу «Офіційний вісник України».

В його щотижневих номерах буде надруковано повні тексти нових законів нашої держави, указів та розпоряджень Президента України, рішень Конституційного суду, постанов та розпоряджень Кабінету міністрів, нормативних актів центральних органів виконавчої влади, листів Нацбанку, міжнародних договорів України та інших важливих нормативних актів.

Поспішайте передплатити «Вісник» у відділеннях Укрпошти. Індекс — 40433, передплатна ціна: на 3 місяці — 99 грн. 06 коп., на 6 місяців — 198 грн. 12 коп.

Довідки за тел.: 261-90-13, 261-90-59.

Предприятие "СТЕНСОР" производит и реализует:

БОЧКИ полиэтиленовые
50л. пищевые: *с широкой* непищевые *горловиной, с узкой горловиной*

БИДОНЫ полиэтиленовые
пищевые 40л.

ПЛЕНКУ полиэтиленовую
термоусадочную, тепличную

ПОЛИЭТИЛЕНОВЫЕ
вкладыши, мешки

НИЗКИЕ ЦЕНЫ

Т./ф. (044) 446-9404, т. (044) 446-8122

АО «ПромСельхозКомплект»

Подшипники

Доступные цены и очень большой выбор

Бартер на продукты питания

Харьков, (0572), 237-151, 237-161, 149-650
Киев (044) 296-17-88, 296-18-80

Более 40 наименований

АВТОШИНЫ

со склада в Днепропетровске

Цены ниже заводских, скидки, премии.

Предприятие "Днепрторгкомцентр"
Тел.: (0562) 78-69-06, 78-69-07,
тел./факс: (0562) 78-46-93.

продаем с доставкой

тракторы МТЗ автотехнику МАЗ

или меняем на ПШЕНИЦУ, РОЖЬ, ЯЧМЕНЬ, КУКУРУЗУ, МЕЛАССУ, ПОДСОЛНЕЧНИК

Тел./факс (044) 513 30 73
(017) 210 03 70
(017) 268 52 93

Арбітражний суд м. Києва (м. Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-В) порушив справу № 13/185 від 16.09.1996 р. про визнання банкрутом фірми «Лазарет-Лiмiтед» (м. Київ, вул. М. Гречка, 10-Г), р/р. 467043, МФО 322216 у Шевченківському відділенні Промінвестбанку.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ДПІ по Славутському району Хмельницької області повідомляє, що Арбітражний суд Хмельницької області (Хмельницький, майдан Незалежності, 1) порушив справу №70-Б/3 про визнання банкрутом державного підприємства Славутський завод мінеральних вод, юридична адреса: 281070, Славута Хмельницької області, вул. Володарського, 6; р/р 404710 в АКБ «Україна» Славути.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня публікації оголошення.

Загублені печатку і штамп приватного підприємства «Юком» (ідентифікаційний код № 06957803) вважати недійсними.

Арбітражний суд Житомирської області (262014, м. Житомир, вул. Мала Бердичівська, 25) порушив справу № 6/41 «б» про банкрутство ТОВ «Промінь ЛТД», реквізити якого: 261750, м. Андрушівка, вул. І. Франка, 41, р/р 467204, МФО 311023 в Андрушівському відділенні АК АПБ «Україна». Претензії кредиторів або заяви санаторів арбітражний суд приймає в місячний термін.

Ми згадали про золото гетьмана Полуботка, а латвійці — про Тринідад і Тобаго

НЕ ТАК давно будь-які контакти між радянськими республіками мали ідеологічне забарвлення. Особливо, коли йшлося про співробітництво у галузі культури. «Чи триває нині співпраця письменників України й Латвії?» — із таким запитанням я звернувся до поета-перекладача Юрія Завгороднього. А приводом для інтерв'ю став вихід збірки оригінальних поезій та перекладів «Прочинене в часі вічко».

— Я переконаний, що дружба та співробітництво між нами й тоді були, і тепер є щирими, — розповідає Юрій Завгородній. — Хоча, зрозуміло, віддавалося належне й нав'язаним зверху традиціям. Я прожив у Ризі понад двадцять років. Там була маленька українська громада, яка до речі зробила для ознайомлення латвійців з нашою поезією від Тараса Шевченка до Василя Голобородька. Ми працювали разом з Михайлом Григорівим, а останні два роки ще й з Володимиром Цибульком.

Після повернення в Україну Юрій Завгородній не припинив спілкування з ризькими друзями. Він постійний учасник Райнісівських днів поезії, які проводяться щоосені (11 вересня 1865 року народився класик латиської літератури Яніс Райніс). Зрозуміло, що, будучи штучно відірваними від західної культури за часів тоталітарного режиму, тепер латвійці надолужують втрачене й активно спілкуються з європейськими діячами культури, особливо з письменниками. У Ризі часті гості зі Швеції, Німеччини. Ці традиційні зв'язки розвивалися не одне століття.

— Латвійці навіть згадали, що колись Курземське герцогство (Латвія має три основні етнічні частини: Курземе, Відземе й Латгалію) мало колонію в Карибському морі на островах Тринідад і Тобаго, —продовжує розповідь Юрій Завгородній. — Можливо, ці спогади навіяні звичкою пити смачну каву? Зроблено спроби встановити ділові контакти з острівною республікою, але поки що перед прибалтами, як і перед нами, стоїть проблема якості вироблюваних товарів, тобто боротьби за ринок збуту своєї продукції. Та в майбутньому співробітництво, очевидно, налагодиться, бо й досі на островах Тринідад і Тобаго збереглися латиські географічні назви.

До речі, триєдиність основних етнографічних земель Латвії відбилася й у національній символіці країни — у Ризі височіє монумент Свободі-батьківщині. Її символізує постать жінки, котра тримає над головою три зірочки. Ці ж елементи символіки відображено й гербом Латвії.

— У моїй новій збірці, — каже Юрій Завгородній, —надруковано поезії, написані останніми роками. У ній — думки про призначення людини в цьому світі, її відповідальність за свій час. На суд читачів я виніс своє бачення трагедії XX століття — Чорнобиля. Останній розділ книжки — переклади віршів латиських поетів.

Перекладач представив поетичні твори 33 авторів. Це своєрідна мала антологія сучасної латиської поезії. Багатьох письменників з Прибалтики Юрій Завгородній знає особисто, а з Кнутсом Скуєнексом їх пов'язує давня дружба.

— Як в Україні, так і в Латвії сьогодні ситуація з книгодруком не проста, — зауважує Юрій Завгородній, — видаються ті книжки, на які є попит. Що поробиш — ринок! Тому мені важко назвати якесь видання, де представлені твори українських поетів. А от я зміг порадувати Кнутса Скуєнекса, коли, прибувши на чергове Райнісівське свято, подарував йому збірку його віршів в українському перекладі.

***

Я слухав Юрія Завгороднього, і мені на пам'ять прийшли рядки одного з віршів Яніса Райніса. Здається, вони звучать і через вісім десятиліть актуально. Це вірш «Смерть народу», в якому поет твердить, що всі народи колись зникають, хоч швидше цей процес торкається малочисельних етносів, повільніше — великих. Та є порятунок і для великих, і для малочисельних народів — зміцнювати дружбу між собою. Це стане запорукою їхнього майбутнього воскресіння.

На малюнку: Юрій Завгородній (малюнок О. та Є. ЦАРУКІВ).

Віталій АБЛІЦОВ.

З телетайпу

Сміємося і сміятись будемо!

«Привіт з України» — так назвала свою композицію з кольорового паперу і картону восьмирічна Соломія Паюк, учасниця міжнародного конкурсу «Гумор і виноград», який відбувся в місті Жонзак на південному заході Франції.

Аплікація маленької українки — виноградний листок, що сміється, — викликав у членів журі не тільки усмішку, а й визнання художньої майстерності юної конкурсантки, яка разом з ровесниками і дорослими художниками з 24 країн світу надіслала свою роботу до Франції. Це і визначило рішення авторитетної комісії: першу премію серед дітей і підлітків присудили Соломії Паюк з Тернополя. Більш досвідчений наш земляк — гуморист Олег Смаль із Києва — одержав заохочувальний приз. А перемогли в конкурсі італійці — Ахілл Супербі та Алдо Бортолотті.

Крали не тільки людей, а й святих

До найвизначніших діячів української літератури належить святий Димитрій Ростовський, в миру Данило Туптало (1651-1709 рр.). Він народився в козацькій родині в Макарові під Києвом. Закінчив Києво-Могилянську академію. 1668 року прийняв чернечий постриг з іменем Димитрія у Кирилівському монастирі. Відтоді більше трьох десятиліть проживав у різних монастирях.

1701 року за наказом Петра I він назавжди покинув Україну. У березні була здійснена єпископська хіротонія, а вже 4 січня 1702 року митрополит Димитрій був призначений на Ростовську кафедру.

Найвідоміший твір митрополита Димитрія — «Четьї-Мінеї», або «Житіє святих». Це знамените зібрання оповідей про діяння святих стало улюбленим читанням українського люду. Залишив він й інші праці.

Митрополит Димитрій всім серцем любив Україну, щиро співчував визвольній боротьбі, яку на той час очолював гетьман Петро Дорошенко. Після його смерті за наказом митрополита на місці поховання гетьмана побудували каплицю. «Тільки ти, святий Ростовський, згадав у темниці свого друга великого і звелів каплицю над гетьманом змурувати і Богу молитись...», — писав Тарас Шевченко.

28 жовтня 1709 року митрополита знайшли у його молитовній келії спочилого перед святими образами. Гадають, що смерть його приспішила сумна звістка про поразку Івана Мазепи, його щирого друга.

1752 року святителя Димитрія було канонізовано. Українська церква щороку святкує його пам'ять 21 жовтня та 28 листопада.

Господині на замітку

- ☑ Засолені у слоїках огірки не запліснявіють, якщо в них помістити торбинки з сухою гірчицею (30—40 г.) або порізаний стружкою корінь хрину.
- ☑ Мариновані огірки будуть смачніші, якщо замість оцту до маринаду додати сік червоної смородини.
- ☑ Гриби треба варити на повільному вогні — смак їх поліпшиться, вони будуть достатньо м'які. Дрібно порізані гриби зваряться за 10—15 хвилин, а цілі — за 20—25. Грибні страви добре заправляти овочами, додавши цибулю, кріп, петрушку, яблуко.
- ☑ Томатна паста у відкритому слоїку не запліснявіє, якщо її зверху посипати сіллю й залити олією.
- ☑ Жирний посуд добре відмиється, якщо в миску з теплою водою додати чайну ложку сухої гірчиці. Ополоснути холодною водою.
- ☑ Щоб котлети були пишні, масу потрібно збивати протягом десяти-п'ятнадцяти хвилин, яєчний білок можна не класти, бо котлети стануть сухі.
- ☑ Щоб сіль завжди була суха, треба додати трохи крохмалю, від цього не змінюється ні колір, ні смак.
- ☑ Якщо ви варите гречану кашу, не промивайте крупу, а підсушіть її на сковороді. Вона буде смачніша і швидше «впріє».
- ☑ Якщо ви тушкуєте капусту, додайте трохи оцту, вона не буде надто м'яка. Цвітну капусту треба тушкувати в молоці. Готуючи капусту для начинки, не підсолюйте її — виділиться багато рідини й капуста буде сира.
- ☑ Помідори збережуться довше, якщо скласти їх в емальовану каструлю й покласти на нижню полицю холодильника.
- ☑ У гарячу емальовану каструлю не лийте холодну воду — від цього тріскає емаль.

Осінь — пора збирання грибів. А вони такі симпатичні, так ваблять до себе і ніби аж посміхаються, просячись до вашого кошика. Але якщо ви не вмієте відрізнити отруйний гриб від їстівного, то краще залиште його в лісі. Задовольніться спілкуванням з природою, милуванням навколишньою красою осіннього лісу. А гриби нехай собі ростуть...

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Перлини з дитячих вуст

ТЕЛЕВІЗОРИ

На лавці під каштанами сидять хлопчаки і дівчинка. Ось один з них каже:

— У нас, знаєте, який телевізор? Ось такий великий.

— А у нас маленький, — каже інший.

— А у нас зовсім маленький, — додав ще один хлопчик.

— А у нас, — пискливим голоском сказала дівчинка, — такий маленький, такий маленький, що ми його й не бачимо і тому слухаємо лише радіо...

Надіслав Анатолій ШЕЛУДЯК.

Середина-Буда Сумської області.

Юридична консультація

До села вчителювати

Якими комунальними пільгами користуються вчителі?

Держава, відповідно до діючого законодавства, забезпечує безплатним користуванням житлом з опаленням і освітленням у межах встановлених норм лише педагогічних працівників, які працюють у сільській місцевості й селищах міського типу, а також пенсіонерів, які раніше працювали педагогами у цих населених пунктах і проживають у них.

Студентові-заочнику

Чи оплачується студентам-заочникам проїзд до місця навчання і назад?

Так. Кодекс законів про працю України передбачає, що власник підприємства, організації та установи або уповноважений ним орган оплачує працівникам, які навчаються заочно у вищих учбових закладах, проїзд до місця розташування учбового закладу і назад один раз на рік на настановчі заняття, для виконання лабораторних робіт і складання заліків та екзаменів —у розмірі п'ятдесяти процентів вартості проїзду.

У такому ж розмірі оплачується проїзд для підготовки і захисту дипломного проекту (роботи) або складання державних іспитів.

1+1=1

Якщо і чоловік, і дружина мають право на пільги щодо користування комунальних послуг, то як у цьому разі надаються пільги?

Якщо в родині, яка мешкає разом, є кілька пільговиків щодо комунальних послуг, то такою пільгою користується один із них.

На запитання Олени Лисик з Одеської області відповідала Марина КОВАЛЬЧУК.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

✆ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі і понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 228657.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311211.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.